

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.10.4.2025

Krzysztof Błoński
Starosta Nakielski
Starostwo Powiatowe
w Nakle nad Notecią
ul. Gen. Henryka Dąbrowskiego 54
89-100 Nakło nad Notecią

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/050 - Realizacja przez samorządowe jednostki organizacyjne obowiązków w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-131 Bydgoszcz
tel. 48525675800, lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Nakle nad Notecią ¹ , ul. Gen. Henryka Dąbrowskiego 54, 89-100 Nakło nad Notecią
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Błoński, Starosta Nakielski, od 7 maja 2024 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ² W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Tadeusz Sobol, Starosta Nakielski, od 21 listopada 2018 r. do 6 maja 2024 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie do realizacji obowiązków w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami. 2. Prowadzenie działalności przy spełnianiu wymagań służących zapewnieniu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ⁴ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Mateusz Grynicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/46/2025 z 24 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-6)

¹ Dalej: „SP w Nakle”.

² Dalej: „Starosta Nakielski”.

³ Dalej: „Starosta Nakielski kadencji 2018-2024”.

⁴ Czynności kontrolne w jednostce zakończono 1 sierpnia 2025 r.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W kontrolowanym okresie w SP w Nakle realizowano obowiązki w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami oraz podejmowano działania celem jej poprawy. Jednak zakres tych działań nie był wystarczający do wypełnienia wszystkich minimalnych ustawowych wymagań służących świadczeniu usług publicznych na zasadzie równości.

Pozytywnie należy ocenić w szczególności: powołanie koordynatora ds. dostępności, zlecenie audytów dostępności budynków oraz wdrożenie planów działań na rzecz poprawy zapewnienia dostępności, sporządzenie deklaracji dostępności cyfrowej stron internetowych oraz raportów o stanie zapewnienia dostępności, przyjęcie procedur obsługi osób ze szczególnymi potrzebami oraz procedur ewakuacji osób z niepełnosprawnościami, zapewnienie możliwości wstępu do budynków SP w Nakle osób korzystających z psa asystującego, rozpoczęcie realizacji w zabytkowym budynku głównej siedziby SP w Nakle przebudowy wraz z rozbudową o windę oraz zapewnienie w tym budynku informacji na temat rozkładu pomieszczeń w sposób wizualny i dotykowy, zakup pętli indukcyjnych do obsługi osób słabosłyszących.

Negatywnie należy jednak ocenić fakt, że strona Biuletynu Informacji Publicznej SP w Nakle⁷ oraz strona internetowa oficjalnego portalu powiatu nakielskiego⁸ nie spełniały wszystkich warunków dostępności cyfrowej na poziomie podstawowym, określonych w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych⁹. Na żadnej z tych stron nie zamieszczono informacji o zakresie działalności SP w Nakle w postaci: elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania. Deklaracje dostępności cyfrowej tych stron zawierały niepełne lub niezetelne informacje. Zidentyfikowano 37 umów, w których wbrew wymogom art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami¹⁰ nie określono warunków służących zapewnieniu tej dostępności lub w których wbrew wymogom art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹¹ opis przedmiotu zamówienia nie został sporządzony z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Żaden z czterech budynków SP w Nakle poddanych oględzinom NIK nie spełniał minimalnych wymagań służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej, określonych w art. 6 pkt 1 UZD. Ponadto w każdym z tych budynków stwierdzono przypadki niezastosowania uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: „strona BIP SP w Nakle”.

⁸ Dalej: „strona www SP w Nakle”.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1440. Dalej: „UDC” lub „ustawa o dostępności cyfrowej”.

¹⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 1411, ze zm. Dalej: „UZD”.

¹¹ Dz. U. z 2024 r., poz. 1320, ze zm. Dalej: „PZP”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie do realizacji obowiązków w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami

Opis stanu faktycznego

1.1. W kontrolowanym okresie funkcję koordynatora ds. dostępności dla SP w Nakle pełnili: [1] Sekretarz Powiatu Nakielskiego¹³ (w okresie od 1 października 2019 r. do 3 września 2020 r.)¹⁴; [2] Dyrektor Wydziału Rozwoju w SP w Nakle¹⁵ (w okresie od 4 września 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych)¹⁶. Dane kontaktowe ww. osób pełniących funkcję koordynatora ds. dostępności zostały udostępnione na stronie BIP SP w Nakle odpowiednio 29 października 2019 r. oraz 4 września 2020 r.

(akta kontroli str. 22, 24, 32, 109, 110)

1.2. Z treści zarządzeń Starosty nakielskiego¹⁷ wynikało powierzenie koordynatorowi ds. dostępności wykonania zadań określonych w UZD i dotyczących SP w Nakle¹⁸, w szczególności przygotowanie planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Plan ten miał podlegać corocznemu przeglądowi przez koordynatora ds. dostępności, w ramach oceny funkcjonowania systemu kontroli zarządczej¹⁹.

Z treści ww. zarządzeń wynikało także upoważnienie koordynatora do wskazywania pracowników do wykonywania zadań o charakterze planistycznym i wykonawczym, określonych w UZD.

(akta kontroli str. 109, 110, 335-339)

1.3. W kontrolowanym okresie przygotowano i wdrożono plany działania SP w Nakle na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami²⁰ na lata: 2020-2021, 2022-2024, 2025-2026. Ich treść została opublikowana na stronie BIP SP w Nakle odpowiednio 29 października 2019 r., 3 stycznia 2022 r. i 24 marca 2025 r.

Koordynator ds. dostępności wskazała, że formą wdrożenia ww. planów było ich zatwierdzenie przez starostę nakielskiego odpowiednio: 31 października 2020 r., 30 grudnia 2021 r. oraz 10 stycznia 2025 r.

W wyniku badania ww. planów stwierdzono w szczególności, że:

¹² Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Posiadający wykształcenie wyższe prawnicze, a także m.in. uprawnienia audytora wewnętrznego.

¹⁴ Wyznaczony na tę funkcję zarządzeniem nr 47/19 Starosty Nakielskiego z dnia 1 października 2019 r. w sprawie wyznaczenia koordynatora do spraw dostępności, dalej: „Zarządzenie nr 47/19”.

¹⁵ Posiadająca wykształcenie wyższe socjologiczne, a także m.in. ukończone studia podyplomowe w zakresie administracji i finansów publicznych oraz certyfikat księgowego (I stopień).

¹⁶ Wyznaczona na tę funkcję zarządzeniem nr 54/20 Starosty Nakielskiego z dnia 4 września 2020 r. w sprawie wyznaczenia koordynatora do spraw dostępności, dalej: „Zarządzenie nr 54/20”.

¹⁷ Tj. odpowiednio: [1] zarządzenia nr 47/19; [2] zarządzenia nr 54/20.

¹⁸ Z treści tych zarządzeń nie wynikało, aby koordynatorowi ds. dostępności powierzono także obowiązki dotyczące innych powiatowych jednostek organizacyjnych.

¹⁹ Przeglądów dokonano odpowiednio: 11 stycznia 2021 r., 13 stycznia 2022 r., 13 stycznia 2023 r., 8 stycznia 2024 r., 10 stycznia 2025 r.

²⁰ Dalej: „Plany działań”.

- każdorazowo obejmowały one zadania: [1] informacyjne na rzecz poprawy świadomości społecznej²¹; [2] mające na celu ocenę stanu dostępności²²; [3] wspierające osoby ze szczególnymi potrzebami²³; [4] monitorujące oraz raportujące o postępie we wdrażaniu dostępności²⁴;
- każdorazowo określono w nich sposób i termin realizacji poszczególnych zadań, ze wskazaniem ich wykonawców²⁵;
- plany²⁶ na lata 2022-2024 oraz 2025-2026 zawierały odrębne analizy²⁷ stanu zapewnienia ww. osobom dostępności odpowiednio: architektonicznej²⁸, cyfrowej²⁹ oraz informacyjno-komunikacyjnej³⁰; zgodnie z treścią tych analiz w siedzibach SP w Nakle zapewniono dostęp alternatywny³¹;
- w żadnym z planów nie wskazano planowanych kosztów zadań oraz źródeł ich finansowania.

Starosta Nakielski wskazał w szczególności, że w ramach zadań przewidzianych w ww. planach: [1] pozyskano środki na nową windę do Domu Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią oraz do I Liceum Ogólnokształcącego w Szubinie, na realizację projektu mającego na celu zamontowanie windy w budynku głównej siedziby SP w Nakle³², na wykonanie podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami w Zespole Szkół w Nakle oraz Zespole Szkół Specjalnych w Szubinie, a także przekazano nowy samochód do przewozu osób z niepełnosprawnościami do Środowiskowego Domu Samopomocy w Paterku oraz Zespołu Szkół w Szubinie; [2] organizacjom pozarządowym powierzano w otwartych konkursach ofert zadania publiczne związane z działaniami na rzecz osób z niepełnosprawnościami, organizowano i promowano wydarzenia (w tym

²¹ W tym nawiązanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się osobami ze szczególnymi potrzebami.

²² W tym analizę stanu tej dostępności, nawiązanie współpracy z osobami odpowiedzialnymi za zapewnienie dostępności w jednostkach organizacyjnych powiatu nakielskiego.

²³ W tym reagowanie na zgłaszane uwagi, wspieranie poprzez bieżące usuwanie barier w dostępie do obiektów SP w Nakle oraz ułatwianie dostępu architektonicznego, cyfrowego i informacyjno-komunikacyjnego, zapewnienie dostępności alternatywnej.

²⁴ W tym przedłożenie staroście nakielskiemu do zatwierdzenia raportu zbiorczego o stanie dostępności oraz jego opublikowanie na stronie BIP SP w Nakle.

²⁵ Odpowiednio: koordynatora ds. dostępności oraz wydziałów merytorycznych SP w Nakle.

²⁶ Plan na lata 2020-2021 nie zawierał analizy stanu zapewnienia dostępności. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

²⁷ Analizy te zostały sporządzone w szczególności w oparciu o raporty z monitoringu lub audytu dostępności SP w Nakle odpowiednio z: 18 lipca 2018 r., 16 grudnia 2021 r. oraz 18 grudnia 2023 r.

²⁸ Z treści tych analiz wynikało m.in., że: [1] główna siedziba SP w Nakle posiadała jedno wejście od strony parkingu, dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami; na parkingu udostępniono miejsce parkingowe oznaczone jako dedykowane dla pojazdów, z których korzystają te osoby; rozkład pomieszczeń w budynku przedstawiał spis znajdujący się naprzeciwko wejścia; [2] w siedzibie przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią dostęp do budynku dla osób z niepełnosprawnością ruchową zapewniono poprzez podjazd; [3] w SP w Nakle obowiązywały procedury zapewniające bezpieczną ewakuację z budynku wszystkim osobom, w tym ze szczególnymi potrzebami.

²⁹ Z treści tych analiz wynikało m.in., że SP w Nakle zapewniało dostępność cyfrową swoich stron internetowych, a zakres tej dostępności został określony w opublikowanych na tych stronach deklaracjach dostępności.

³⁰ Z treści tych analiz wynikało m.in., że osoby ze szczególnymi potrzebami mogły kontaktować się z pracownikami we wskazanej przez siebie formie, np. za pomocą wiadomości e-mail lub poprzez pokazanie treści komunikatu na urządzeniu elektronicznym.

³¹ Polegający m.in. na zapewnieniu osobom ze szczególnymi potrzebami wsparcia pracowników urzędu oraz możliwości kontaktu telefonicznego, korespondencyjnego, za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

³² Budynek A przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle nad Notecią.

kursy, konferencje, szkolenia) dla osób z niepełnosprawnościami, odbywające się w obiektach przystosowanych do ich potrzeb³³; [3] w związku z programem pn. „Program wyrównywania różnic między regionami III”³⁴ przygotowywano corocznie wnioski samorządów i organizacji pozarządowych z terenu powiatu nakielskiego o pozyskanie środków na cele związane ze zwiększeniem dostępności urzędów, placówek czy ośrodków; [4] promowano Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jak również działania PFRON.

W kwestii niewskazania planowanych kosztów oraz źródeł finansowania zadań ujętych w ww. planach Starosta Nakielski wskazał, że część tych zadań miała być realizowana bezkosztowo, a pozostała część nie została skosztyrowana na etapie powstawania tych planów, m.in. z uwagi na trwający proces aplikowania o środki zewnętrzne na sfinansowanie usprawnień architektonicznych oraz informacyjnych. Starosta Nakielski zadeklarował, że skoryguje aktualny plan działań na rzecz poprawy zapewnienia dostępności na lata 2025-2026 poprzez wskazanie potencjalnych kwot na ich sfinansowanie.

W kontrolowanym okresie SP w Nakle zrealizowało³⁵ część spośród działań rekomendowanych do podjęcia w wyniku przeprowadzonych analiz stanu zapewnienia dostępności oraz monitoringu dostępności, tj.:

- w obszarze dostępności architektonicznej³⁶: /1/ przed budynkiem głównej siedziby SP w Nakle prawidłowo wyznaczono miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami; /2/ na parterze ww. budynku wyznaczono biuro do obsługi osób ze szczególnymi potrzebami oraz dostosowano do ich potrzeb jedną z toalet; /3/ poręcze przy schodach w ww. budynku opatrzone oznaczeniami pismem punktowym Braille'a; /4/ zamontowano tablicę informującą o możliwości wejścia do ww. budynku osoby z psem asystującym, dwie tablice z informacją wizualną o rozmieszczeniu pomieszczeń w ww. budynku oraz trzy tabliczki na drzwi wewnętrzne, również z oznaczeniami dla osób niewidomych; /5/ rozpoczęto (w uzgodnieniu z Kujawsko-Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków) realizację projektu mającego na celu zamontowanie windy w ww.

³³ Np.: [1] wspierano organizacyjnie i finansowo organizację pozarządową Towarzystwo Przyjaciół Dzieciom w związku z prowadzonymi przez nią warsztatami terapii zajęciowej, odbywającymi się w Centrum Akceptacji i Aktywności Społecznej w Paterku; [2] wspierano organizacyjnie przygotowanie szkolenia organizowanego przez Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Nakle nad Notecią oraz Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społecznej Twój Przyjaciół w Nakle nad Notecią pn. „Przeciwdziałanie wykorzystaniu seksualnemu osób niepełnosprawnych”, odbywającym się na terenie Przystani Powiat Nakielski.

³⁴ Realizowanym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: „PFRON”).

³⁵ Co potwierdziły w szczególności wyniki oględzin NIK przeprowadzonych 29 i 30 kwietnia 2025 r.

³⁶ W trakcie realizacji (wg stanu na 21 lipca 2025 r.) były działania obejmujące: [1] wymianę drzwi wejściowych do budynku siedziby głównej SP w Nakle – od strony parkingu – na automatycznie otwierane lub montaż siłownika ułatwiającego otwarcie tych drzwi; [2] wykonanie wypukłą, kontrastową czcionką numerów pokoi i umieszczenie ich na wysokości wzroku; [3] wykończenie powierzchni spoczników schodów w sposób wyróżniający je odcieniem, barwą bądź fakturą, co najmniej w pasie 30 cm od krawędzi rozpoczynającej i kończącej bieg schodów; [4] oznaczenie wszystkich krawędzi stopni schodów przy pomocy kontrastowego pasa umieszczonego wzdłuż całej krawędzi stopni w poprzek biegu / oznaczenie schodów w sposób kontrastowy; [5] obniżenie ład stanowisk służących do obsługi petentów; [6] wyeliminowanie progu o wysokości powyżej 0,02m przy wejściu do pomieszczenia Wydziału Architektury i Budownictwa SP w Nakle albo, przy braku takiej możliwości, odpowiednie jego wyprofilowanie poprzez zaokrąglenie jego krawędzi; [7] zapewnienie odpowiedniej szerokości przestrzeni dla osób oraz dostępności elementów wyposażenia i urządzeń dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim.

budynku; /6/ w styczniu 2022 r. wprowadzono procedury ewakuacji osób z niepełnosprawnością z budynków SP w Nakle³⁷; /7/ zakupiono koc i krzesło ewakuacyjne; /8/ przeszkolono koordynatora ds. dostępności w zakresie uniwersalnego projektowania;

- w obszarze dostępności cyfrowej³⁸: /1/ przeszkolono koordynatora ds. dostępności w zakresie zapewnienia dostępności cyfrowej osobom ze szczególnymi potrzebami; /2/ podniesiono kwalifikacje redaktorów strony BIP SP w Nakle oraz strony www SP w Nakle z dostępności cyfrowej plików multimedialnych, przeszkolono wybranych pracowników z obsługi formatowania plików w edytorze tekstów oraz redagowania treści publikowanych informacji pod kątem zapewnienia dostępności ww. osobom;
- w obszarze dostępności informacyjno-komunikacyjnej: /1/ w kwietniu 2021 r. zawarto umowę obejmującą m.in. usługi doradcze w zakresie dokonania przeglądu procedur związanych z obsługą klienta pod kątem zapewnienia dostępności³⁹; /2/ w grudniu 2021 r. wprowadzono procedury obsługi osób ze szczególnymi potrzebami w SP w Nakle (zawierające m.in. zapisy dotyczące form komunikacji)⁴⁰; /3/ w czerwcu 2021 r. zawarto umowę na świadczenie usług w zakresie pomocy w komunikowaniu się z osobami głuchoniemymi⁴¹; /4/ zakupiono przenośne pętle indukcyjne do obsługi osób słabosłyszących; /5/ na stronach internetowych SP w Nakle zamieszczono instrukcję dotyczącą sposobu złożenia wniosku o zapewnienie możliwości komunikacji w określonej formie; /6/ zakupiono i wyposażono minimum jedno stanowisko obsługi w lupę elektroniczną oraz ramki do podpisu.

Nie podjęto realizacji części spośród rekomendowanych działań, w szczególności dotyczących⁴²: [1] przeszkolenia pracowników w zakresie obsługi osoby korzystającej z psa asystującego, a także w zakresie procedur ewakuacji i zasad obsługi sprzętu do ewakuacji osób z niepełnosprawnościami; [2] zorganizowania miejsc oczekiwania na ewakuację w budynku siedziby głównej SP w Nakle.

(akta kontroli str. 30, 32, 34, 111-334, 351-417, 494-505, 1111-1114, 1171, 1305, 1306, 1314-1317 1331-1335, 1374-1385, 1392-1396, 1400-1408)

1.4. W dwóch z trzech badanych dokumentów strategicznych Powiatu, opracowanych w SP w Nakle po 20 września 2019 r., tj. po dniu wejścia w życie UZD, stwierdzono, że odnosiły się one do kwestii zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, tj.:

³⁷ Por. zarządzenie nr 4/22 Starosty Nakielskiego z dnia 13 stycznia 2022 r. w sprawie Procedury ewakuacji osób z niepełnosprawnością z budynków Starostwa Powiatowego w Nakle nad Notecią.

³⁸ W trakcie realizacji (wg stanu na 21 lipca 2025 r.) były działania mające na celu zapewnienie zgodności nowopowstałych treści z wytycznymi dotyczącymi dostępności treści internetowych (Web Content Accessibility Guidelines - WCAG) na poziomie AA.

³⁹ Por. umowę z 7 kwietnia 2021 r. (ze zm.), zawartą w związku z zakwalifikowaniem się powiatu nakielskiego – jako beneficjenta – do udziału w projekcie pn. „Kujawsko-Pomorskie samorzady bez barier dostępne dla wszystkich”. Umowa była współfinansowana ze środków Rządowego Programu Dostępność Plus.

⁴⁰ Por. zarządzenie nr 65/2021 Starosty Nakielskiego z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Procedury obsługi osób ze szczególnymi potrzebami w Starostwie Powiatowym w Nakle nad Notecią.

⁴¹ Por. umowę nr 169/2021 z 14 czerwca 2021 r., zawartą na czas nieokreślony z Polskim Związkiem Głuchych Oddziałem Kujawsko-Pomorskim w Bydgoszczy.

⁴² Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

- w Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru powiatu nakielskiego na lata 2023-2029⁴³ pn. „Człowiek siłą Doliny Noteci”⁴⁴ (z sierpnia 2023 r.) – w części dotyczącej zasad równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności⁴⁵, a także w ramach celu szczegółowego pn. „Rozwój przestrzeni publicznych przyjaznych lokalnym społecznościom i turystom”⁴⁶;
- w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nakielskim na lata 2021-2026⁴⁷ – w częściach dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego⁴⁸, elementów stanowiących słabe strony⁴⁹, a także sposobu realizacji działań w ramach celu strategicznego pn. „Integracja grup podatnych i zagrożonych marginalizacją oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”⁵⁰.

W jednym z trzech badanych dokumentów strategicznych opracowanych w SP w Nakle po 20 września 2019 r., tj. w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Nakielskiego na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030”⁵¹, stwierdzono, że w ramach każdego obszaru interwencji uwzględniono zagadnienia horyzontalne, w tym m.in. działania edukacyjne. Jednak w żadnym przypadku nie wskazano na potrzebę zapewnienia dostępności tych działań

⁴³ Wdrożonej przez powiat nakielski jako członka stowarzyszenia „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk” i opracowanej przy udziale pracowników SP w Nakle.

⁴⁴ Por. dokumenty opublikowane na stronie internetowej Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk”, [link do treści Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru powiatu nakielskiego na lata 2023-2029 z 14 sierpnia 2023 r.](#) (dostęp: 10 czerwca 2025 r.).

⁴⁵ Wskazano m.in. na: [1] potrzebę zwiększenia dostępności do usług dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych o różnych potrzebach funkcjonalnych; [2] potrzebę uwzględnienia zasad uniwersalnego projektowania w zakresie planowanych inwestycji w celu stworzenia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz tworzenie produktów skierowanych do osób o różnych potrzebach funkcjonalnych; [3] potrzebę zapewnienia dostępności miejsc oraz świadczonych usług dla osób z niepełnosprawnościami oraz umożliwienie zastosowania racjonalnych usprawnień.

⁴⁶ Zwrócono uwagę m.in. na: [1] potrzebę dostosowania obiektów małej infrastruktury publicznej dla potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością; [2] potrzebę stworzenia ogólnodostępnych miejsc spotkań dla ludzi młodych czy osób starszych również na obszarach wiejskich (np. ścieżek zdrowia, parków i zieleńców z udogodnieniami dla osób starszych i z niepełnosprawnością). Lista wspieranych operacji w ramach przedsięwzięcia P.2.1 pn. „INFRASTRUKTURA DOLINY NOTECI” obejmowała m.in.: [1] organizację miejsc spotkań i wypoczynku dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością – miejsca do siedzenia (wewnątrz jak i na zewnątrz), zadaszenia chroniące przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi; [2] tworzenie nowoczesnych i dostosowanych do każdego wieku oraz stopnia sprawności placów zabaw, siłowni zewnętrznych.

⁴⁷ Przyjętej uchwałą nr XXV/200/2020 Rady Powiatu Nakielskiego z 16 grudnia 2020 r. Por. [link do uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nakielskim na lata 2021-2026, opublikowanej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej SP w Nakle](#) (dostęp: 10 czerwca 2025 r.), w brzmieniu zgodnym z projektem uchwały przekazanym przez Zarząd Powiatu Nakielskiego 7 grudnia 2020 r.

⁴⁸ Wskazano m.in., że osoby, które ze względu na niepełnosprawność ruchową nie były w stanie przybyć do wyznaczonego punktu lub doświadczały trudności w komunikowaniu się, mogły uzyskać nieodpłatne porady również za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (telefonu, Internetu), przez zorganizowanie wizyty w ich miejscu zamieszkania, w miejscu wyposażonym w urządzenie ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się lub w miejscu, w którym zapewniano została możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego.

⁴⁹ Zwrócono uwagę m.in. na niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz bariery architektoniczne w tych budynkach.

⁵⁰ W ramach kierunku pn. „Integracja i rehabilitacja społeczna”, gdzie wskazano m.in. na zwiększenie dostępu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do oferty kulturalnej, sportowo - rekreacyjnej, edukacyjnej, turystycznej.

⁵¹ Dalej: „POŚ 2022-2025”, przyjętej uchwałą nr XXXV/257/2021 Rady Powiatu Nakielskiego z 24 listopada 2021 r. Por. [link do uchwały w sprawie przyjęcia POŚ 2022-2025, opublikowanej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej SP w Nakle](#) (dostęp: 10 czerwca 2025 r.).

edukacyjnych dla wszystkich osób, na zasadzie równości, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, a wśród nich m.in. osób z niepełnosprawnościami⁵².

W kontrolowanym okresie SP w Nakle realizowało także Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego⁵³ 2030+⁵⁴ (z maja 2023 r.)⁵⁵. Na liście projektów zgłoszonych przez SP w Nakle i stanowiących integralną część tej strategii znalazły się cztery projekty⁵⁶, które przewidywały działania w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁵⁷.

(akta kontroli str. 17, 18, 420, 421, 449-493)

1.5. W żadnej spośród 32 badanych umów o powierzenie zadania publicznego⁵⁸, zawartych w wyniku ogłoszonych konkursów ofert na realizację zadań powiatu nakielskiego w latach 2023-2025, nie określono warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6 UZD⁵⁹.

(akta kontroli str. 506-1110)

W okresie po 5 września 2021 r. SP w Nakle udzielało zamówień publicznych przeznaczonych do użytku osób fizycznych⁶⁰, w tym:

- zamówień publicznych o wartości powyżej 130 tys. zł netto, w trybach przewidzianych w PZP, które dotyczyły w szczególności: opracowania dokumentacji projektowej, budowy, przebudowy lub modernizacji budynków oraz zagospodarowania terenu, organizacji i prowadzenia kursów zawodowych, dostaw pojazdów dla powiatowych jednostek organizacyjnych;
- zamówień publicznych o wartości poniżej 130 tys. zł netto, w trybach innych niż przewidziane w PZP, które dotyczyły w szczególności: zakupów sprzętu, w tym pętli indukcyjnej obwodowej oraz tabliczek z pismem punktowym Braille'a, zagospodarowania i utwardzenia terenu, modernizacji podjazdu dla

⁵² Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

⁵³ Powiat nakielski wchodzi w skład Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego.

⁵⁴ Por. [link do treści Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Bydgoskiego Obszaru Funkcjonalnego 2030+, opublikowanej na stronie internetowej oficjalnego serwisu Miasta Bydgoszczy](#) (dostęp: 12 czerwca 2025 r.).

⁵⁵ Przyjętą przez Prezydenta Miasta Bydgoszczy.

⁵⁶ Tj.: [1] projekt pn. „Park nad Notecią – nasadzenia przy przystani powiatu nakielskiego w Nakle nad Notecią”, przewidziany do realizacji w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r.; [2] projekt pn. „Nowoczesna szkoła zawodowa w powiecie nakielskim – kompleksowa modernizacja szkół zawodowych”, przewidziany do realizacji w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2025 r.; [3] projekt pn. „Moje Liceum II – program wsparcia uczniów szkół ogólnokształcących na terenie powiatu nakielskiego”, przewidziany do realizacji w okresie od 1 września 2023 r. do 30 września 2025 r.; [4] projekt pn. „Szkoła zawodowa świadomym wyborem – program wsparcia szkół zawodowych na terenie powiatu nakielskiego”, przewidziany do realizacji w okresie od 1 września 2023 r. do 30 września 2025 r.

⁵⁷ W szczególności zgodnie z wymogami wynikającymi z wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.

⁵⁸ Tj. umów, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491).

⁵⁹ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

⁶⁰ Źródłami dofinansowania tych zamówień publicznych były w szczególności: [1] PFRON; [2] Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oraz Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach PROW; [3] Europejski Fundusz Społeczny (EFS); [4] Rządowy Fundusz Polski Ład; [5] Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR); [6] Program Olimpia – Program budowy przyszkolnych hal sportowych; [7] środki własne.

osób z niepełnosprawnościami, organizacji i prowadzenia szkoleń, dostawy oprogramowania oraz usług informatycznych.

W siedmiu⁶¹ z 12 badanych umów na realizację zamówień publicznych określono warunki służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zamówień, odpowiednio z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6 UZD (zgodnie z art. 4 ust. 3 UZD) lub z uwzględnieniem wymagań w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników (zgodnie z art. 100 ust. 1 PZP), w szczególności:

- w umowie na usługę dotyczącą przygotowywania napisów i transkrypcji dla nagrań audio – w ramach opisu standardu wykonania tej usługi⁶²;
- w umowie na opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych w ramach zadania pn. „Zagospodarowanie terenu na Przystani Powiat Nakielski poprzez postawienie tężni solankowej” – w ramach opisu wymagań dotyczących architektury w Programie Funkcjonalno-Użytkowym⁶³;
- w pięciu umowach na przygotowanie i przeprowadzenie kursów zawodowych w ramach projektu pn. „Szkoła zawodowa świadomym wyborem – program wsparcia uczniów szkół zawodowych na terenie powiatu nakielskiego” – w ramach opisu przedmiotu zamówienia⁶⁴.

W pięciu z 12 badanych umów na realizację zamówień publicznych nie określono jednak warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zamówień lub nie odniesiono się do wszystkich potrzeb tych osób⁶⁵.

(akta kontroli str. 433-435, 1111-1267, 1274-1279, 1283-1296, 1318-1324)

⁶¹ Por. umowy: [1] nr 264/2021 z 29 września 2021 r. dotyczącą świadczenia usługi wykonania napisów dla zleconych nagrań; [2] nr 274/2023 z 14 grudnia 2023 r. na opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych w ramach zadania pn. „Zagospodarowanie terenu na Przystani Powiat Nakielski poprzez postawienie tężni solankowej”. Por. też umowy [3-7] nr: 345/2024 z 4 lipca 2024 r., 346/2024 z 4 lipca 2024 r., 347/2024 (brak daty), 348/2024 (brak daty), 349/2024 z 9 lipca 2024 r., na przygotowanie i przeprowadzenie kursów zawodowych w ramach projektu pn. „Szkoła zawodowa świadomym wyborem – program wsparcia uczniów szkół zawodowych na terenie powiatu nakielskiego”, realizowanego w ramach Funduszu Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027.

⁶² Wskazano m.in., że: [1] transkrypcja musiała być dosłowna i obejmować wszystkie utrwalone na nagraniu dźwięki; [2] elementy niesłyszalne lub niezrozumiałe, np. z powodu zakłóceń czy problemów ze ścieżką audio, miały być oznaczone; [3] inne elementy głosowe, wpływające na zrozumienie treści, miały być zapisane w nawiasie kwadratowym.

⁶³ Wskazano m.in., że: [1] zagospodarowanie terenu rekreacyjnego wokół tężni solankowej należało zaprojektować jako dostępne dla osób z niepełnosprawnościami; [2] teren wokół tężni solankowej miał być pozbawiony przeszkód terenowych uniemożliwiających lub utrudniających dostęp dla tych osób, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich lub posiadających dysfunkcje ruchowe; [3] ze względu na funkcję i specyfikę obiektu oraz zakładając zwiększoną jego eksploatację przez osoby starsze i schorowane, należało przewidzieć odpowiednią częstotliwość lokalizacji na terenie inwestycji elementów małej architektury (typu: ławy, ławki); [4] wykonanie obejmować miało tężnię solankową, elementy jej małej architektury, utwardzenie terenu oraz infrastrukturę towarzyszącą.

⁶⁴ Zalecono zastosowanie przez wykonawcę możliwych i potrzebnych standardów dostępności, w tym szkoleniowego, cyfrowego i informacyjno-promocyjnego. Zgodnie z treścią tych umów do obowiązków wykonawców należała realizacja zajęć z zastosowaniem zasady równości szans i niedyskryminacji, w oparciu o standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027 stanowiące załącznik do wytycznych równościowych.

⁶⁵ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

1.6. W toku oględzin NIK⁶⁶ aktualnych wersji stron internetowych SP w Nakle⁶⁷, tj. strony BIP SP w Nakle oraz strony www SP w Nakle, stwierdzono, że:

- dla każdej wersji językowej stron sporządzone zostały deklaracje dostępności cyfrowej, w języku tych stron⁶⁸, z wykorzystaniem wzoru określonego w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji (UE) nr 2018/1523; w treści tych deklaracji nie uwzględniono jednak wszystkich informacji wymaganych w sekcji 1 ww. załącznika oraz w art. 10 ust. 4 UDC⁶⁹;
- deklaracje dostępności cyfrowej ww. stron opublikowano na tych stronach, a linki do deklaracji umieszczono w sposób zapewniający do nich dostęp podczas nawigacji po tych stronach (przy wykorzystaniu klawiatury komputera); w kodzie źródłowym podstron z deklaracjami dostępności obecne były znaczniki HTML⁷⁰;
- deklaracja dostępności cyfrowej strony BIP SP w Nakle nie zawierała wszystkich elementów struktury i treści oraz identyfikatorów HTML, a deklaracja dostępności cyfrowej strony www SP w Nakle – wszystkich treści, wymaganych według wytycznych opublikowanych na stronie BIP Ministerstwa Cyfryzacji⁷¹, o których mowa w art. 12 pkt 7 UDC⁷²;
- deklaracje dostępności ww. stron zawierały niespójne dane dotyczące osób/komórek organizacyjnych wyznaczonych do realizacji spraw w zakresie dostępności cyfrowej, a w przypadku deklaracji dostępności strony BIP SP w Nakle – także informacje niezgodne ze stanem faktycznym (w części dotyczącej dostępności architektonicznej jednego z budynków SP w Nakle)⁷³;
- ostatniego przeglądu deklaracji dostępności cyfrowej strony BIP SP w Nakle oraz strony www SP w Nakle dokonano odpowiednio 11 maja 2020 r. oraz 26 marca 2025 r.; tym samym w przypadku deklaracji dla strony BIP SP w Nakle nie realizowano obowiązku dokonywania corocznych przeglądów w terminie do 31 marca, wbrew art. 11 UDC⁷⁴.

W kontrolowanym okresie w SP w Nakle nie wystąpiły przypadki nałożenia przez ministra właściwego ds. informatyzacji kary pieniężnej z tytułu niesporządzenia i niepublikowania deklaracji dostępności cyfrowej albo niezawierania w tych deklaracjach elementów wskazanych w art. 10 ust. 3-5 UDC.

(akta kontroli str. 8, 21, 24-44, 102-108, 424-426, 439, 440, 443-445, 489, 1298, 1304, 1310, 1314)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁶⁶ Przeprowadzonych 3 kwietnia 2025 r.

⁶⁷ W kontrolowanym okresie SP w Nakle nie wykorzystywało aplikacji mobilnych do świadczonych przez siebie usług.

⁶⁸ Strony miały jedną, polską wersję językową i były sporządzone w języku polskim.

⁶⁹ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

⁷⁰ HTML (ang. HyperText Markup Language, hipertekstowy język znaczników) – język znaczników stosowany do tworzenia dokumentów hipertekstowych, służący do opisywania struktury i zawartości stron internetowych.

⁷¹ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

⁷² Por. stronę BIP Ministerstwa Cyfryzacji, objaśnienia prawne dotyczące warunków technicznych publikacji oraz struktury dokumentu elektronicznego deklaracji dostępności, [link do treści objaśnień prawnych](#) oraz [link do treści dokumentu pn. „Warunki techniczne publikacji oraz struktura dokumentu elektronicznego deklaracji dostępności”](#) (dostęp: 18 lipca 2025 r.).

⁷³ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

⁷⁴ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Plan działań SP w Nakle na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2020-2021 nie zawierał analizy stanu zapewnienia dostępności, wbrew wymogom art. 14 ust. 3 UZD.

Starosta Nakielski kadencji 2018-2024 wyjaśnił, że ww. plan nie zawierał wskazanej analizy, gdyż powstał krótko po powołaniu nowego koordynatora ds. dostępności, przed opracowaniem nowego raportu z audytu dostępności SP w Nakle. Wskazał, że kolejne lata plany zostały uzupełnione o ten element.

NIK zwraca uwagę, że sporządzenie planu na lata 2020-2021 zgodnie z wymogami ustawowymi nie było uzależnione od sposobu organizacji pracy w SP w Nakle.

(akta kontroli str. 317-319, 1325, 1329)

2. W projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Nakielskiego na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2030 (przyjętym uchwałą nr XXXV/257/2021 Rady Powiatu Nakielskiego z 24 listopada 2021 r.⁷⁵) nie wskazano na potrzebę zapewnienia dostępności działań edukacyjnych dla wszystkich osób, na zasadzie równości, w tym w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami. Należy to uznać za działanie nierzetelne. Zgodnie z art. 4 ust. 2 UZD SP w Nakle, jako podmiot publiczny, w ramach zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami był zobowiązany podejmować działania mające na celu: [1] uwzględnianie ich potrzeb w planowanej i prowadzonej przez ten podmiot działalności; [2] usuwanie barier, a także zapobieganie ich powstawaniu.

Starosta Nakielski kadencji 2018-2024 wyjaśnił, że w wyniku konsultacji ww. programu z różnymi środowiskami, pod różnym kątem, nie wskazano na potrzebę zapewnienia dostępności działań edukacyjnych dla ww. osób. Wskazał, że według jego wiedzy powstaje program na kolejne lata, w którym właściwe zapisy w ww. zakresie mają zostać uwzględnione.

NIK zwraca uwagę, że w UZD nie przewidziano odstępstw od obowiązku uwzględniania potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w planowanej i prowadzonej działalności.

(akta kontroli str. 490, 491, 1325, 1329)

3. W żadnej spośród 32 badanych umów o powierzenie zadania publicznego⁷⁶, zawartych w wyniku ogłoszonych konkursów ofert na realizację zadań powiatu nakielskiego w latach 2023-2025, tj.:

- w 2023 r.⁷⁷ dla zadań: /1/ w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz promocji i organizacji wolontariatu, pn. „Zdrowie, seniorzy i wolontariat 2023”⁷⁸; /2/ w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, pn. „Kultura i sztuka 2023”⁷⁹; /3/ w zakresie działalności

⁷⁵ W brzmieniu zgodnym z projektem uchwały przekazanym przez Zarząd Powiatu Nakielskiego 15 listopada 2021 r.

⁷⁶ Tj. umów, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491).

⁷⁷ Por. uchwałą nr 635/2022 Zarządu Powiatu Nakielskiego z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie ogłoszenia otwartych konkursów ofert nr 1-6/2023 na wykonanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań powiatu nakielskiego w 2023 roku.

⁷⁸ Por. konkurs nr 2/2023 i zawarte w jego ramach, wybrane umowy: [1] nr 49/2023 z 2 marca 2023 r.; [2] nr 48/2023 z 2 marca 2023 r.; [3] nr 86/2023 z 10 marca 2023 r.; [4] nr 103/2023 z 24 marca 2023 r.; [5] nr 67/2023 z 3 marca 2023 r.; [6] nr 59/2023 z 3 marca 2023 r.

⁷⁹ Por. konkurs nr 3/2023 i zawarte w jego ramach, wybrane umowy: [1] nr 81/2023 z 10 marca 2023 r.; [2] nr 106/2023 z 24 marca 2023 r.; [3] nr 53/2023 z 3 marca 2023 r.; [4] nr 84/2023

wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, pn. „Powiatowa Odnowa Wsi 2023”⁸⁰;

- w 2024 r.⁸¹ dla zadań: /1/ w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz promocji i organizacji wolontariatu, pn. „Zdrowie, seniorzy i wolontariat 2024”⁸²; /2/ w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, pn. „Powiatowa Odnowa Wsi 2024”⁸³;
- w 2025 r.⁸⁴ dla zadań: /1/ w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz promocji i organizacji wolontariatu, pn. „Zdrowie, seniorzy i wolontariat 2025”⁸⁵; /2/ w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, pn. „Kultura i sztuka 2025”⁸⁶; /3/ w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, pn. „Powiatowa Odnowa Wsi 2025”⁸⁷;

nie określono warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6 UZD, co stanowiło naruszenie art. 4 ust. 3 UZD. Na skutek tego oferenci nie byli zobowiązani do uwzględnienia w składanych ofertach i zapewnienia przy wykonywaniu zadań publicznych, ich odbiorcom ww. wymagań, zgodnie z tematyką tych zadań (odpowiednio w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej budynków będących miejscem realizacji zadań, dostępności cyfrowej elementów stron internetowych lub aplikacji mobilnych wykorzystywanych na potrzeby realizacji zadań czy też dostępności informacyjno-komunikacyjnej w ramach realizacji zadań).

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 nieujęcie w treści ww. umów warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami wynikało z tego, że korzystano ze wzoru umowy określonego w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego⁸⁸, który nie uwzględniał przepisów UZD. Starosta

z 10 marca 2023 r.; [5] nr 52/2023 z 2 marca 2023 r.; [6] nr 51/2023 z 2 marca 2023 r.; [7] nr 78/2023 z 10 marca 2023 r.

⁸⁰ Por. konkurs nr 4/2023 i zawarte w jego ramach, wybrane umowy: [1] nr 105/2023 z 24 marca 2023 r.; [2] nr 75/2023 z 10 marca 2023 r.; [3] nr 85/2023 z 10 marca 2023 r.; [4] nr 54/2023 z 3 marca 2023 r.; [5] nr 79/2023 z 10 marca 2023 r.

⁸¹ Por. uchwałę nr 803/2023 Zarządu Powiatu Nakielskiego z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia otwartych konkursów ofert nr 1-6/2024 na wykonanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań powiatu nakielskiego w 2024 roku (zmienioną uchwałą nr 820/2023 Zarządu Powiatu Nakielskiego z 29 grudnia 2023 r.).

⁸² Por. konkurs nr 2/2024 i zawarte w jego ramach, wybrane umowy: [1] nr 36/2024 z 7 lutego 2024 r.; [2] nr 71/2024 z 20 lutego 2024 r.

⁸³ Por. konkurs nr 4/2024 i zawarte w jego ramach, wybrane umowy: [1] nr 45/2024 z 13 lutego 2024 r.; [2] nr 57/2024 z 13 lutego 2024 r.

⁸⁴ Por. uchwałę nr 94/2024 Zarządu Powiatu Nakielskiego z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie ogłoszenia otwartych konkursów ofert nr 2-6/2025 na wykonanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań powiatu nakielskiego w 2025 roku.

⁸⁵ Por. konkurs nr 2/2025 i zawarte w jego ramach, wybrane umowy: [1] nr 143/2025 z 17 marca 2025 r.; [2] nr 134/2025 z 17 marca 2025 r.; [3] nr 127/2025 z 12 marca 2025 r.

⁸⁶ Por. konkurs nr 3/2025 i zawarte w jego ramach, wybrane umowy: [1] nr 124/2025 z 12 marca 2025 r.; [2] nr 80/2025 z 28 lutego 2025 r.; [3] nr 118/2025 z 12 marca 2025 r.; [4] nr 88/2025 z 28 lutego 2025 r.; [5] nr 129/2025 z 12 marca 2025 r.

⁸⁷ Por. konkurs nr 4/2025 i zawarte w jego ramach, wybrane umowy: [1] nr 65/2025 z 27 lutego 2025 r.; [2] nr 149/2025 z 17 marca 2025 r.

⁸⁸ Por. Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057).

Nakielski wskazał, że opracowywany jest nowy wzór umowy zawierający stosowne zapisy w ww. zakresie.

NIK zwraca uwagę, że spełnienie przez SP w Nakle obowiązku wynikającego z art. 4 ust. 3 UZD nie było uzależnione od treści ramowego wzoru umowy dotyczącej realizacji zadań publicznych.

(akta kontroli str. 506-1110, 1325, 1326, 1329, 1388, 1389, 1398, 1399)

4. W pięciu z 12 badanych umów na realizację zamówień publicznych nie określono warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zamówień lub nie odniesiono się do wszystkich potrzeb tych osób, na skutek czego wykonawcy nie zostali zobowiązani do ich spełnienia. Dotyczyło to:

- umowy nr 276/2023 z 21 grudnia 2023 r.⁸⁹, w treści której wbrew art. 4 ust. 3 UZD nie określono warunków dostępności cyfrowej Portalu Interesanta⁹⁰;
- umowy nr 743/hosting/DM/25 z 29 stycznia 2025 r.⁹¹, w treści której wbrew art. 4 ust. 3 UZD nie określono warunków dostępności cyfrowej ww. serwisu internetowego;
- umowy nr 277/2021 z 13 września 2021 r.⁹², w treści której wbrew art. 4 ust. 3 UZD nie określono warunków dostępności cyfrowej systemu eSesja;
- umowy nr 403/2024 z 16 września 2024 r.⁹³, w treści której⁹⁴ wbrew art. 100 ust. 1 PZP nie odniesiono się do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących⁹⁵ obejmujących: [1] zastosowanie elementów informacyjnych/ostrzegawczych, dotykowych i kontrastowych, przed schodami wewnątrz budynku prowadzącymi na pierwsze i drugie piętro oraz na poddasze; [2] zastosowanie elementów kontrastowych na krawędziach stopni schodów; [3] zastosowanie ścieżek prowadzących (dotykowych/kontrastowych) na drodze dojścia do nowo budowanej windy na zewnątrz budynku lub innego sposobu poinformowania o drodze dojścia do tej windy;

⁸⁹ Tj. umowy w sprawie rozbudowy oprogramowania EWID 2007 polegającej na dostawie, uruchomieniu i udzieleniu licencji wieczystej na użytkowanie oprogramowania gotowego modułu teleinformatycznego Portal Interesanta (będącego modułem związanym z komponentem WebEWID usług internetowych, działającym w środowisku standardowej przeglądarki internetowej).

⁹⁰ W zakresie: [1] obsługi składania autoryzowanych wniosków o udostępnienie cyfrowych materiałów i dokumentów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego zwykłym interesantom SP w Nakle; [2] naliczania i przyjmowania opłat za udostępnianie materiałów i dokumentów zasobu.

⁹¹ Tj. umowy w sprawie świadczenia usług hostingowych, w tym m.in. utrzymania serwisu internetowego „powiat-nakielski.pl” wraz z obsługującą go bazą danych MySQL.

⁹² Tj. umowy w sprawie wsparcia technicznego, utrzymania danych na serwerach wykonawcy oraz obsługi transmisji on-line obrad i archiwizacji nagrań na serwerach wykonawcy (przedmiotem umowy było m.in. świadczenie serwisu systemu eSesja).

⁹³ Tj. umowy na zadanie pn. „Przebudowa wraz z rozbudową o windę i rewitalizacją budynku głównego Starostwa Powiatowego w Nakle nad Notecią”.

⁹⁴ Tj. w opisie przedmiotu zamówienia, w tym: w Programie Funkcjonalno-Użytkowym, w Specyfikacji Warunków Zamówienia (SWZ).

⁹⁵ Tj. obejmujących: [1] zastosowanie elementów informacyjnych/ostrzegawczych, dotykowych i kontrastowych, przed schodami wewnątrz budynku prowadzącymi na pierwsze i drugie piętro oraz na poddasze; [2] zastosowanie elementów kontrastowych na krawędziach stopni schodów; [3] zastosowanie ścieżek prowadzących (dotykowych/kontrastowych) na drodze dojścia do nowo budowanej windy na zewnątrz budynku lub innego sposobu poinformowania o drodze dojścia do tej windy.

- umowy nr 164/2025 z 18 marca 2025 r.⁹⁶, w treści której⁹⁷ nie odniesiono się do potrzeb osób z niepełnosprawnościami obejmujących: [1] zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy (wbrew art. 6 pkt 1 lit. c UZD); [2] zastosowanie w budynku elementów informacyjnych/ostrzegawczych, dotykowych i kontrastowych dla osób niewidomych i słabowidzących (wbrew art. 100 ust. 1 PZP); [3] instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia (wbrew art. 6 pkt 3 lit. b UZD).

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 nieujęcie w treści umów ww. warunków i potrzeb wynikało m.in. z obszernego zakresu problemów związanych z dostępnością i przeoczenia części z nich, a także z faktu wykorzystania starego wzoru umowy w ramach postępowań o udzielenie ww. zamówień. Starostwa Nakielski zadeklarował uwzględnienie wskazanych warunków i potrzeb w ramach aktualnie realizowanych lub przyszłych działań.

(akta kontroli str. 433-435, 1115-1128, 1136-1205, 1291-1296, 1326, 1330, 1389, 1399, 1400)

5. W treści deklaracji dostępności cyfrowej stron internetowych SP w Nakle nie zawarto wszystkich obowiązkowych elementów, w tym:

a) w deklaracji dla strony BIP SP w Nakle:

- danych kontaktowych właściwego organu odpowiedzialnego za postępowanie skargowe, wymaganych w sekcji 1 wzoru stanowiącego załącznik do decyzji wykonawczej Komisji (UE) nr 2018/1523, w zw. z art. 10 ust. 2 UDC;
- informacji wskazanych w art. 10 ust. 4 pkt 4, 5 UDC, tj.: [1] danych teleadresowych siedziby podmiotu publicznego; [2] informacji na temat utworzonych na stronie internetowej skrótów klawiszowych służących przemieszczaniu się po elementach strony internetowej i uruchamianiu dostępnych na nich funkcji;

b) w deklaracji dla strony www SP w Nakle:

- opisu postępowania skargowego ani danych kontaktowych właściwego organu odpowiedzialnego za postępowanie skargowe, wymaganych w sekcji 1 wzoru stanowiącego załącznik do decyzji wykonawczej Komisji (UE) nr 2018/1523, w zw. z art. 10 ust. 2 UDC;
- informacji wskazanych w art. 10 ust. 4 pkt 7 UDC, tj. informacji o dostępności tłumacza języka migowego za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej wraz z informacją o metodach umożliwiających skorzystanie z tej funkcji albo informacji o jej braku.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 ww. braki wynikały m.in. z przeoczenia, zastosowania niewłaściwego wzoru deklaracji dostępności, wykorzystania w niewłaściwy sposób bezpłatnego narzędzia do ich przygotowania.

⁹⁶ Tj. umowy na zadanie pn. „Budowa hali sportowej z zapleczem i łącznikiem przy Zespole Szkół Specjalnych w Szubinie”.

⁹⁷ Tj. w opisie przedmiotu zamówienia, w tym: w dokumentacji projektowej, w SWZ.

(akta kontroli str. 25, 26, 425, 426, 439, 440, 443-445, 1326, 1327, 1330)

6. Deklaracje dostępności stron internetowych SP w Nakle zostały przygotowane w sposób nierzetelny, o czym świadczyło:

a) w deklaracji dla strony BIP SP w Nakle:

- nieujęcie⁹⁸ w kodzie źródłowym wszystkich elementów struktury i treści wymaganych według opublikowanych na stronie BIP Ministerstwa Cyfryzacji wytycznych⁹⁹ pn. „Warunki techniczne publikacji i struktura dokumentu elektronicznego deklaracji dostępności (wersja 2.0)”¹⁰⁰;
- nieujęcie¹⁰¹ w kodzie źródłowym wszystkich identyfikatorów HTML lub oznaczonych nimi treści wymaganych według Wytycznych Ministerstwa Cyfryzacji¹⁰²;
- ujęcie¹⁰³ w sekcji dotyczącej dostępności architektonicznej budynku przeznaczonego na działalność Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami SP w Nakle, informacji niezgodnej ze stanem faktycznym o treści: „Przy budynku znajdują się miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych ogólnodostępne, wjazd na parking przy ul. Ks. Skargi 6”¹⁰⁴;
- niewskazanie informacji na temat wszystkich niedostępnych treści¹⁰⁵;

b) w deklaracji dla strony www SP w Nakle:

- nieujęcie¹⁰⁶ w kodzie źródłowym wszystkich treści wymaganych według Wytycznych Ministerstwa Cyfryzacji¹⁰⁷;
- niewskazanie informacji na temat wszystkich niedostępnych treści¹⁰⁸;

⁹⁸ Wg stanu na 3 kwietnia 2025 r., tj. dzień oględzin NIK.

⁹⁹ Dalej: „Wytycznych Ministerstwa Cyfryzacji”, o których mowa w art. 12 pkt 7 UDC.

¹⁰⁰ Tj.: [1] nagłówek pt. „Obsługa wniosków i skarg związanych z dostępnością” poprzedzającego ujętą w deklaracji treść z informacjami nt. procedury zgłaszania żądań zapewnienia dostępności cyfrowej oraz możliwości i procedury składania skarg na jej brak, a także treść z linkiem do strony internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich; [2] nagłówek pt. „Dostępność komunikacyjno-informacyjna” poprzedzającego ujętą w deklaracji treść z informacją nt. dostępności tłumacza języka migowego.

¹⁰¹ Wg stanu na 3 kwietnia 2025 r., tj. dzień oględzin NIK.

¹⁰² Tj.: [1] a11y-zakres (informacje o stronie internetowej, której dotyczyła deklaracja były ujęte w kodzie źródłowym deklaracji, ale nie były oznaczone tym identyfikatorem); [2] a11y-data-publicacja, a11y-data-aktualizacja, a11y-data-sporządzenie, a11y-data-przegląd (daty opublikowania strony, ostatniej aktualizacji strony, sporządzenia pierwszej deklaracji dostępności oraz ostatniego przeglądu deklaracji dostępności były ujęte w kodzie źródłowym deklaracji, ale nie były oznaczone tymi identyfikatorami); [3] a11y-komunikacja (informacje o dostępności komunikacyjno-informacyjnej były ujęte w kodzie źródłowym deklaracji, ale nie były oznaczone tym identyfikatorem).

¹⁰³ Wg stanu na 29 kwietnia 2025 r., tj. dzień oględzin NIK.

¹⁰⁴ Przy budynku nie było miejsc parkingowych, co potwierdziły wyniki oględzin NIK przeprowadzonych 29 kwietnia 2025 r.

¹⁰⁵ Por.: [1] art. 10 ust. 2 i 3 UDC; [2] załącznik do decyzji Komisji UE 2018/1523, zgodnie z którym deklaracja powinna zawierać, w części pn. „Treści niedostępne”, informację na temat niezgodności strony internetowej (opis sekcji, treści, funkcji, które są jeszcze niezgodne z UDC); [3] protokół oględzin NIK z 9 kwietnia 2025 r.; [4] sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości w obszarze 2 w zakresie niezapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych.

¹⁰⁶ Wg stanu na 3 kwietnia 2025 r., tj. dzień oględzin NIK.

¹⁰⁷ Tj.: [1] w ramach nagłówek pt. „Obsługa wniosków i skarg związanych z dostępnością” nie zawarto informacji nt. procedury skargowej na brak dostępności cyfrowej; [2] w ramach nagłówek pt. „Dostępność komunikacyjno-informacyjna” nie zawarto informacji nt. dostępności tłumacza języka migowego.

¹⁰⁸ Por. w szczególności sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości w obszarze 2 w zakresie niezapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych.

c) w deklaracjach dla obu ww. stron – niezapewnienie¹⁰⁹ spójności ich treści¹¹⁰.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 powyższe było wynikiem m.in. przeoczenia oraz wykorzystania w niewłaściwy sposób bezpłatnego narzędzia do przygotowania deklaracji. Starosta Nakielski wskazał też, że informacja na temat dostępności miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami została zamieszczona w deklaracji dostępności cyfrowej strony BIP SP w Nakle przez pomyłkę. Przyznał, że ocena zgodności ww. stron z wymogami UDC była prowadzona w ograniczonym zakresie, przez co nie zidentyfikowano i nie wskazano w deklaracjach dostępności cyfrowej tych stron wszystkich niedostępnych treści.

(akta kontroli str. 26-28, 351-365, 425, 426, 439, 440, 444, 445, 1304, 1310, 1314, 1326, 1327, 1330)

7. W toku oględzin NIK¹¹¹ stwierdzono, że ostatniego przeglądu deklaracji dostępności cyfrowej strony BIP SP w Nakle dokonano 11 maja 2020 r., pomimo, że zgodnie z art. 11 UDC takiego przeglądu należało dokonywać każdego roku, tj. do dnia 31 marca 2021 r., 31 marca 2022 r., 31 marca 2023 r., 31 marca 2024 r. i 31 marca 2025 r.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 powyższe było wynikiem m.in. przeoczenia oraz braku wartościowych szkoleń w zakresie dostępności cyfrowej i jej wymagań.

(akta kontroli str. 25, 39, 425, 439, 443, 1326, 1327, 1330)

8. Za nierzetelne należy uznać, że w kontrolowanym okresie w SP w Nakle nie podjęto się realizacji ww. rekomendacji mających na celu poprawę dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, tj.:

- wbrew rekomendacji z audytu dostępności z 16 grudnia 2021 r. nie przeszkolono pracowników SP w Nakle w zakresie obsługi osoby korzystającej z psa asystującego, a także w zakresie procedur ewakuacji i zasad obsługi sprzętu do ewakuacji osób z niepełnosprawnościami;
- wbrew rekomendacji z audytu dostępności z 18 grudnia 2023 r. nie zorganizowano miejsc oczekiwania na ewakuację w budynku głównej siedziby SP w Nakle.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz koordynatora ds. dostępności szkolenia poświęcone bezpośrednio ww. tematyce nie były prowadzone, ale przewidziano je do realizacji w miarę dostępnych środków finansowych. Wprawdzie wewnątrz budynku głównej siedziby SP w Nakle nie było wyznaczonego miejsca do ewakuacji ww. osób, to takie miejsce wyznaczone zostało na zewnątrz, przed wejściem od strony parkingu.

NIK zauważa, że zgodnie z treścią ww. raportu z 16 grudnia 2021 r. ww. rekomendacje dotyczące szkoleń dla osób ze szczególnymi potrzebami należało traktować jako niezbędne do wdrożenia, aby móc sprostać minimalnym wymogom dostępności zawartym w art. 6 UZD. Natomiast zgodnie z treścią raportu z 18 grudnia 2023 r. zorganizowanie dla ww. osób miejsc oczekiwania

¹⁰⁹ Wg stanu na 3 kwietnia 2025 r., tj. dzień oględzin NIK.

¹¹⁰ Tj.: [1] deklaracja dla strony BIP SP w Nakle zawierała dane kontaktowe komórki organizacyjnej (sekretariatu) wyznaczonej do realizacji spraw w zakresie dostępności cyfrowej; [2] deklaracja dla strony www SP w Nakle zawierała dane kontaktowe osoby z innej komórki organizacyjnej SP w Nakle, wyznaczonej do realizacji spraw w zakresie dostępności cyfrowej.

¹¹¹ Przeprowadzonych 3 kwietnia 2025 r.

na ewakuację wewnątrz budynku należało traktować jako zmiany niezbędne do realizacji celu jakim była i jest dostępność ww. obiektu dla tych osób.

(akta kontroli str. 181, 189, 192, 312-316, 1305, 1306, 1316, 1403, 1409)

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie SP w Nakle przygotowało się do realizacji obowiązków w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami, jednak w sposób nie w pełni prawidłowy. Pozytywnie należy ocenić fakt wyznaczenia koordynatora ds. dostępności, który opracowywał plany działań na rzecz poprawy zapewnienia ww. dostępności na kolejne lata, jak również fakt nawiązania współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu realizacji tych działań. Stwierdzono jednak przypadki dokumentów strategicznych oraz umów, w których nie określono warunków służących zapewnieniu dostępności dla ww. osób lub nie odniesiono się do wszystkich potrzeb tych osób, co należy ocenić negatywnie. Nie podjęto realizacji wszystkich rekomendacji wynikających z przeprowadzonych audytów dostępności. Ponadto nie zapewniono prawidłowego i rzetelnego sporządzenia deklaracji dostępności cyfrowej stron internetowych SP w Nakle oraz regularnego dokonywania przeglądów tych deklaracji.

OBSZAR

2. Prowadzenie działalności przy spełnianiu wymagań służących zapewnieniu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Opis stanu faktycznego

1.1. Raporty o stanie zapewnienia dostępności według stanu na 1 stycznia 2021 r. oraz według stanu na 1 stycznia 2025 r. przekazano za pośrednictwem Portalu Statystycznego Głównego Urzędu Statystycznego, na obowiązujących formularzach, odpowiednio 19 marca 2021 r. oraz 19 marca 2025 r. Ich treść została opublikowana na stronie BIP SP w Nakle odpowiednio 29 marca 2021 r. oraz 24 marca 2025 r.

Z treści ww. raportów wynikało m.in., że w kontrolowanym okresie SP w Nakle:

- prowadziło podstawową działalność i obsługę interesantów w siedmiu budynkach¹¹², z czego: [1] w czterech – zapewniono wolne od barier przestrzenie komunikacyjne oraz dostęp do wszystkich pomieszczeń; [2] w sześciu – zapewniono możliwość wstępu osoby korzystającej z psa asystującego;
- posiadało strony internetowe, które na poziomie podstawowym były tylko częściowo zgodne z UDC¹¹³;
- zapewniało kontakt w szczególności poprzez system ePUAP¹¹⁴, za pomocą poczty elektronicznej oraz faksu, jednak bez możliwości wykorzystania zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe;

¹¹² Według informacji uzyskanych od Starosty Nakielskiego, dwa spośród siedmiu budynków SP w Nakle znajdowały się w gminnej ewidencji zabytków, tj.: [1] budynek przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią; [2] budynek głównej siedziby (budynek A) przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle nad Notecią.

¹¹³ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹¹⁴ Tj. ogólnopolskiej platformy teleinformatycznej pn. Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej. Dalej: „ePUAP”.

- nie zapewniało na stronach internetowych informacji o zakresie działalności w postaci tekstu odczytywanego maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym ani w tekście łatwym do czytania¹¹⁵;
- w związku z brakiem możliwości wejścia na nadziemne kondygnacje w budynku głównej siedziby SP w Nakle, osoby z niepełnosprawnością ruchową były obsługiwane na parterze tego budynku;
- w okresie od 20 września 2021 r. do 1 stycznia 2025 r. nie otrzymało wniosków o zapewnienie dostępności architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej; w okresie od 2 stycznia 2021 r. do 1 stycznia 2025 r. nie otrzymało żądań zapewnienia dostępności cyfrowej stron internetowych ani skarg na brak ich dostępności cyfrowej¹¹⁶.

Według ww. raportów w poniższym zakresie nastąpiła poprawa¹¹⁷ dostępności SP w Nakle dla osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z harmonogramem wynikającym z wdrożonych planów działań, tj.:

- w budynku głównej siedziby SP w Nakle zapewniono ww. osobom informację na temat rozkładu pomieszczeń w sposób wizualny i dotykowy;
- liczba budynków, w których zapewniono możliwość ewakuacji lub ratowania ww. osób wewnątrz budynku wzrosła z dwóch do czterech;
- zapewniono możliwość uzyskania pomocy tłumacza języka migowego¹¹⁸;
- zapewniono dostępność urządzeń do obsługi osób słabosłyszących, tj. czterech pętli indukcyjnych¹¹⁹.

Jednocześnie według ww. raportów w poniższym zakresie nastąpiło ograniczenie form komunikowania się i załatwienia spraw dostępnych dla klientów SP w Nakle, tj. zrezygnowano z ich obsługi poprzez:

- przesyłanie wiadomości tekstowych, w tym z wykorzystaniem wiadomości SMS¹²⁰, MMS¹²¹ lub komunikatorów internetowych¹²²;
- komunikację audiowizualną m.in. z wykorzystaniem komunikatorów internetowych.

Starosta Nakielski wskazał, że w kontrolowanym okresie w SP w Nakle testowano różne możliwości komunikowania się z mieszkańcami powiatu nakielskiego. W okresie pandemii COVID-19 rozszerzono te możliwości poprzez wprowadzenie ww. form komunikacji, jednak rozwiązania te nie sprawdziły się i aktualnie nie są stosowane.

W raporcie o stanie zapewnienia dostępności według stanu na 1 stycznia 2025 r. stwierdzono przypadki ujęcia nierzetelnych informacji, tj. niezgodnych ze stanem faktycznym¹²³.

¹¹⁵ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹¹⁶ Brak takich wniosków, żądań czy skarg potwierdziła w szczególności analiza prowadzonej w SP w Nakle dokumentacji dotyczącej skarg i wniosków.

¹¹⁷ Wg stanu na 1 stycznia 2025 r. w porównaniu do stanu na 1 stycznia 2021 r.

¹¹⁸ Por. umowę nr 169/2021 z 14 czerwca 2021 r. zawartą na czas nieokreślony z Polskim Związkiem Głuchych Oddziałem Kujawsko-Pomorskim w Bydgoszczy na świadczenie usług w zakresie pomocy w komunikowaniu się z osobami głuchoniemymi.

¹¹⁹ W tym trzech przenośnych.

¹²⁰ Tj. usługi krótkich wiadomości tekstowych (Short Message Service – SMS).

¹²¹ Tj. usługi przesyłania wiadomości multimedialnych takich jak grafika, animacje, wideoklipy, dźwięki, itp. (Multimedia Messaging Service – MMS).

¹²² Tj. oprogramowania umożliwiającego przesyłanie natychmiastowych komunikatów poprzez sieć Internet.

¹²³ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

W kontrolowanym okresie w SP w Nakle nie wystąpiły przypadki nałożenia przez ministra właściwego ds. informatyzacji kary pieniężnej z tytułu nieuzasadnionego i uporczywego niezapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej. SP w Nakle nie było też stroną postępowań wszczętych na skutek wniesienia do Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skarg na brak dostępności architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej.

(akta kontroli str. 8, 9, 21, 24-43, 49, 50, 56, 93-101, 424, 428, 442, 447, 489, 1111-1113, 1303, 1304, 1310, 1311, 1314, 1372, 1373, 1388, 1398, 1411)

2.2. W toku oględzin NIK¹²⁴ aktualnych wersji stron internetowych SP w Nakle¹²⁵, tj. strony BIP SP w Nakle oraz strony www SP w Nakle stwierdzono, że częściowo spełniały one warunki dostępności cyfrowej na poziomie podstawowym¹²⁶, w szczególności:

- w zakresie nawigacji – zapewniały widoczność elementu aktywnego przy nawigacji klawiaturą, dostępność za pomocą klawiatury wszystkich elementów aktywnych, dostępność mapy strony lub wyszukiwarki, nie zawierały tzw. pułapek klawiaturowych ani mechanizmu otwierających się nowych okien z treścią bez udziału użytkownika;
- w zakresie wyglądu – nie zawierały elementów szybko błyskających lub gwałtownie zmieniających jasność, informacji przekazywanych jedynie za pomocą koloru lub poprzez użycie pozycji czy formy elementu, nie zawierały instrukcji odnoszących się do koloru elementu, zapewniały możliwość korzystania z treści strony bez względu na orientację ekranu pionową czy poziomą;
- w zakresie treści – nie zawierały elementów z automatycznie uruchamiającym się dźwiękiem, a także nie dających się zatrzymać migających lub poruszających się elementów, których miganie lub ruch nie było niezbędne dla zrozumienia informacji, każda podstrona posiadała unikalny tytuł opisujący jej zawartość;
- w zakresie multimediiów – dla animacji na stronie www SP w Nakle, zawierającej informację tekstową, występowała audio-deskrypcja.

Oględziny strony BIP SP w Nakle i strony www SP w Nakle wykazały jednak także przypadki, w których nie spełniały one warunków dostępności cyfrowej na poziomie podstawowym¹²⁷, tj. w szczególności¹²⁸:

- strona BIP SP w Nakle nie zapewniała każdorazowo poszerzonych opisów treści nietekstowych, ani informacji o rozmiarze dokumentów przy plikach dostępnych do pobrania;
- strona www SP w Nakle nie zapewniała: aby każdorazowo występowały ostrzeżenia przed otwarciem nowego okna/zakładki w przeglądarce¹²⁹; aby każdorazowo podczas nawigacji klawiaturą fokus klawiatury poruszał się w logicznej kolejności, spójnej z układem wizualnym treści; aby po

¹²⁴ Przeprowadzonych 9 kwietnia 2025 r.

¹²⁵ W kontrolowanym okresie SP w Nakle nie wykorzystywało aplikacji mobilnych do świadczonych przez siebie usług.

¹²⁶ W zakresie wynikającym z listy kontrolnej do badania dostępności cyfrowej strony internetowej opublikowanej w [Serwisie Rzeczypospolitej Polskiej](#) (dostęp: 9 kwietnia 2025 r.).

¹²⁷ W zakresie wynikającym z listy kontrolnej do badania dostępności cyfrowej strony internetowej opublikowanej w [Serwisie Rzeczypospolitej Polskiej](#) (dostęp: 9 kwietnia 2025 r.).

¹²⁸ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹²⁹ Np. o treści „Link otwiera się w nowym oknie przeglądarki”.

powiększeniu widoku strony zapewniona była widoczność całości informacji ze strony, bez przypadków zachodzenia na siebie poszczególnych elementów; aby wyeliminowane zostały informacje przekazywane jedynie poprzez użycie pozycji lub formy elementu¹³⁰; aby każdorazowo występowały poszerzone opisy treści nietekstowych oraz informacje o rozmiarze dokumentów przy plikach dostępnych do pobrania.

(akta kontroli str. 44-92, 426, 427, 440, 441, 443, 445, 446)

2.3. W toku oględzin NIK¹³¹ czterech¹³² z siedmiu budynków, w których SP w Nakle prowadziło działalność i obsługę interesantów, stwierdzono, że:

- żaden z czterech ww. budynków nie spełniał minimalnych wymagań służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej¹³³; w każdym budynku możliwy był wstęp dla osoby korzystającej z psa asystującego, jednak wolne od barier poziome i pionowe przestrzenie komunikacyjne oraz urządzenia lub środki techniczne i rozwiązania umożliwiające dostęp do wszystkich pomieszczeń¹³⁴ zapewniono jedynie w dwóch¹³⁵ z czterech budynków; informacja na temat rozkładu pomieszczeń była dostępna w każdym budynku w sposób wizualny, jednak tylko w budynku głównej siedziby SP w Nakle także w sposób dotykowy¹³⁶; sprzęt do ratowania ww. osób lub miejsce zbiórki do ewakuacji z budynku zapewniono tylko w budynku głównej siedziby SP w Nakle, a w pozostałych trzech budynkach nie zorganizowano ani sprzętu ani miejsca oczekiwania na ewakuację;
- przy trzech budynkach zapewnione były stanowiska postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby z niepełnosprawnościami¹³⁷, przy czym liczba tych stanowisk przy budynku głównej siedziby SP w Nakle była niewystarczająca¹³⁸; przy jednym z budynków w ogóle nie zapewniono stanowisk postojowych dla ww. osób¹³⁹;
- każdorazowo drzwi wejściowe do budynków miały odpowiednią szerokość i wysokość, a dojście do nich było utwardzone;
- wejścia do dwóch budynków były wyposażone w schody zewnętrzne; pierwsze z nich były wyposażone w poręcze przyścienne i balustrady¹⁴⁰; drugie z nich nie zostały z jednej strony zaopatrzone w balustradę¹⁴¹;

¹³⁰ Np. o treści: „Kliknij w odpowiedni obrazek poniżej”, „Szczegóły na plakacie”.

¹³¹ Przeprowadzonych 9 kwietnia 2025 r.

¹³² Tj.: [1] budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią; [2] budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią; [3] budynku głównej siedziby (tj. budynku A) przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle nad Notecią; [4] budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie.

¹³³ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹³⁴ Z wyłączeniem pomieszczeń technicznych.

¹³⁵ Tj.: [1] budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią; [2] budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie.

¹³⁶ W pozostałych trzech budynkach informacja na temat rozkładu pomieszczeń nie była dostępna nie w sposób dotykowy ani w sposób głosowy. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹³⁷ Dot. budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią, budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle nad Notecią oraz budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie.

¹³⁸ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹³⁹ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁴⁰ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią.

¹⁴¹ Dot. budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

- w dwóch budynkach wejścia miały progi o odpowiednich parametrach¹⁴², w dwóch pozostałych występowały jednak wejścia z progami, których wysokość przekraczała dopuszczalną wartość¹⁴³; wejścia do każdego z budynków były oświetlone; przy wejściach do dwóch budynków zastosowano pochylnie wyposażone w obustronne, podwójne poręcze¹⁴⁴, przy czym kąt ich nachylenia również przekraczał dopuszczalną wartość¹⁴⁵; wewnątrz dwóch budynków wszystkie wejścia do pomieszczeń miały odpowiednie parametry¹⁴⁶, w dwóch pozostałych występowały jednak wejścia, które nie były pozbawione progów¹⁴⁷;
- dwa budynki były wyposażone w urządzenia przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i zapewniające im dostęp na wyższe kondygnacje, tj. w windę¹⁴⁸ lub w pionową platformę w obudowanym szybie¹⁴⁹; budynek głównej siedziby SP w Nakle nie był wyposażony w jakiegokolwiek urządzenie zapewniające ww. osobom dostęp do pomieszczeń na wyższych kondygnacjach, a jedynie w platformę schodową służącą do pokonania różnicy poziomu (schodów) między wejściem do budynku a podwyższonym parterem, która była niesprawna (z uwagi na awarię platformy Biuro Obsługi Klienta na parterze było dla tych osób niedostępne)¹⁵⁰; jeden budynek nie był wyposażony w żadne tego typu urządzenie¹⁵¹;
- w dwóch budynkach występowały ogólnodostępne pomieszczenia ze zróżnicowanym poziomem podłóg¹⁵²; dostępność jednego z tych pomieszczeń zapewniono poprzez zastosowanie pochylni wewnętrznej, jednak drugie z nich nie zostało przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami¹⁵³;
- w każdym z budynków występowały miejsca ze zmianą poziomu podłogi, w których nie zastosowano rozwiązań technicznych, plastycznych lub innych sygnalizujących tą różnicę; w żadnym z budynków nie wyróżniono też wszystkich krawędzi stopni schodów kolorem kontrastującym z kolorem posadzki¹⁵⁴;
- w trzech budynkach, w których obsługa klientów SP w Nakle odbywała się na co najmniej dwóch kondygnacjach, schody wewnętrzne nie były zaopatrzone w poręcze umożliwiające ich lewo- i prawo-stronne użytkowanie,

¹⁴² Dot. wejścia do budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią oraz wejścia do budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią.

¹⁴³ Tj. wartość określoną w przepisach techniczno-budowlanych. Dot. wejścia do budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie oraz jednego z dwóch wejść do budynku głównej siedziby (tj. budynku A) przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle nad Notecią. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁴⁴ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią oraz wejścia do budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią.

¹⁴⁵ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁴⁶ Dot. budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią oraz budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie.

¹⁴⁷ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią oraz budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią.

¹⁴⁸ Dot. budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią.

¹⁴⁹ Dot. budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie.

¹⁵⁰ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁵¹ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁵² Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią oraz budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią.

¹⁵³ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁵⁴ Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

a powierzchnia spocznika tych schodów nie miała wykończenia wyróżniającego go odcieniem, barwą lub fakturą¹⁵⁵;

- każdy budynek był wyposażony w ogólnodostępne pomieszczenia higieniczno-sanitarne, jednak w dwóch z nich żadne z tych pomieszczeń nie było przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami¹⁵⁶;
- w każdym budynku znajdowały się drzwi wewnętrzne, których skrzydła były wykonane z przezroczystej tafli, jednak w trzech z nich tafla tych drzwi nie została odpowiednio oznakowana¹⁵⁷.

(akta kontroli str. 351-417, 1298-1305, 1310-1315)

2.4. W celu zapewnienia, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z SP w Nakle w formie określonej w tym wniosku, w czerwcu 2021 r. zawarto na czas nieokreślony umowę z Polskim Związkiem Głuchych Oddziałem Kujawsko-Pomorskim w Bydgoszczy, która obejmowała świadczenie usług w zakresie pomocy w komunikowaniu się z osobami głuchoniemymi¹⁵⁸.

Ogłędziny NIK¹⁵⁹ aktualnych wersji stron internetowych SP w Nakle¹⁶⁰, tj. strony BIP SP w Nakle oraz strony www SP w Nakle, potwierdziły, że formami kontaktu dostępnymi dla osób ze szczególnymi potrzebami były odpowiednio: elektroniczna skrzynka podawcza poprzez system ePUAP¹⁶¹, za pomocą poczty elektronicznej oraz telefonu i faksu, jednak bez możliwości wykorzystania zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe. Jednocześnie ww. ogłędziny NIK potwierdziły, że na stronach internetowych SP w Nakle nie zapewniło informacji o zakresie działalności w postaci tekstu odczytywanego maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym ani w tekście łatwym do czytania¹⁶².

W toku kontroli, w tym ogłędzin NIK¹⁶³ czterech¹⁶⁴ z siedmiu budynków SP w Nakle, stwierdzono, że:

- w trzech budynkach¹⁶⁵ nie zapewniono instalacji (stałej dostępności) urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych ani systemów lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia;

¹⁵⁵ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią, budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle nad Notecią oraz budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁵⁶ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią oraz budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁵⁷ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią (drzwi w przedsionku przy wejściu), budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle nad Notecią (drzwi do trzech pomieszczeń na parterze) oraz budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie (drzwi do szybu platformy pionowej). Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁵⁸ Por. umowę nr 169/2021 z 14 czerwca 2021 r.

¹⁵⁹ Przeprowadzonych 9 kwietnia 2025 r.

¹⁶⁰ W kontrolowanym okresie SP w Nakle nie wykorzystywało aplikacji mobilnych do świadczonych przez siebie usług.

¹⁶¹ Tj. ogólnopolskiej platformy teleinformatycznej pn. Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej.

¹⁶² Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

¹⁶³ Przeprowadzonych 29 i 30 kwietnia 2025 r.

¹⁶⁴ Tj.: [1] budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią; [2] budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią; [3] budynku głównej siedziby (tj. budynku A) przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle nad Notecią; [4] budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie.

¹⁶⁵ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią, budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią oraz budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie. Por. sekcję dot. stwierdzonych nieprawidłowości.

- w budynku głównej siedziby SP w Nakle, na parterze w pomieszczeniu przeznaczonym na Biuro Obsługi Klienta, znajdowała się przenośna pętla indukcyjna; według informacji uzyskanych od koordynatora ds. dostępności SP w Nakle dysponowało jeszcze dwoma takimi urządzeniami przenośnymi, które w razie potrzeby mogły zostać udostępnione pracownikom obsługującym klientów w innych budynkach SP w Nakle lub innym powiatowym jednostkom organizacyjnym¹⁶⁶; ponadto na drugim piętrze w pomieszczeniu przeznaczonym na salę konferencyjną oraz poczekalnię do rejestracji pojazdu dla klientów Wydziału Komunikacji w SP w Nakle, wraz z urządzeniami systemu kolejkowego zamontowany był wzmacniacz pętli indukcyjnej odpowiedzialny za działanie systemu pętli indukcyjnej; przed wejściem do ww. pomieszczeń umieszczony był znak pętli indukcyjnej.

(akta kontroli str. 49, 50, 56, 60, 82, 351-417, 1111-1113)

2.5. Według informacji uzyskanych od Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 w kontrolowanym okresie główne trudności dotyczyły interpretacji i stosowania przepisów, w szczególności art. 4 ust. 3 UZD., a także kosztów związanych z dostosowaniem do wymogów dostępności, które musiały być uwzględniane w budżecie. Wiele zapisów UZD odwoływało się do zasad projektowania uniwersalnego i standardów dostępności, jednak w jego ocenie brakowało konkretnych, jednoznacznych kryteriów, które można byłoby stosować w procesie oceny ofert w ramach procedury zamówień publicznych czy też powierzenia zadań publicznych. Zarówno zamawiający jak i wykonawcy mogli nie posiadać odpowiedniej wiedzy i doświadczenia w zakresie projektowania i wdrażania rozwiązań dostępnych, co mogło prowadzić do błędów i opóźnień w procesie realizacji ww. zamówień i zadań.

Starosta Nakielski zwrócił uwagę m.in. na nieokreślenie w przepisach wymagań w stosunku do osoby, która może być wyznaczona do pełnienia funkcji koordynatora ds. dostępności czy też wymogu wyodrębnienia w tym zakresie odrębnego stanowiska. Wielowątkowość zadań związanych z zapewnieniem dostępności architektonicznej, cyfrowej czy informacyjno-komunikacyjnej wymaga dużego zaangażowania, podczas gdy ww. osoby muszą realizować w tym czasie także inne zadania. W jego ocenie niezbędne jest zatem wzmocnienie instytucjonalnej pozycji koordynatorów. Wskazał, że w SP w Nakle planowane jest wyznaczenie dodatkowo konsultanta ds. dostępności cyfrowej.

(akta kontroli str. 441, 442, 1330)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Starostwa Nakielski ani Starosta Nakielski kadencji 2018-2024 nie zapewnili dostępności cyfrowej stron internetowych SP w Nakle w odniesieniu do wymagań ujętych w art. 5 ust. 1 UDC, gdyż strony te nie spełniały w ww. zakresie wytycznych dostępności wynikających z załącznika do tej ustawy, tj.:

a) w przypadku strony BIP SP w Nakle¹⁶⁷:

¹⁶⁶ Wg stanu na 21 lipca 2025 r. dwie przenośne pętle indukcyjne znajdowały się w Centrum Akceptacji i Aktywności Społecznej w Paterku (tj. w budynku zarządzanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nakle nad Notecią).

¹⁶⁷ Wg stanu na 9 kwietnia 2025 r., tj. dzień oględzin NIK.

- nie zapewniono każdorazowo poszerzonych opisów treści nietekstowych¹⁶⁸ (por. kryterium WCAG¹⁶⁹ 1.1.1 – treść nietekstowa);
- nie zapewniono, aby każdorazowo przy plikach dostępnych do pobrania była informacja o rozmiarze dokumentów (por. kryterium WCAG 2.4.4 - cel linku – w kontekście);

b) w przypadku strony www SP w Nakle¹⁷⁰:

- nie zapewniono, aby każdorazowo występowały ostrzeżenia przed otwarciem nowego okna/zakładki w przeglądarce¹⁷¹ (por. kryterium WCAG 2.4.4 - cel linku – w kontekście);
- nie zapewniono, aby każdorazowo podczas nawigacji klawiaturą fokus klawiatury poruszał się w logicznej kolejności, spójnej z układem wizualnym treści (por. kryterium WCAG 2.4.3 – kolejność fokusu);
- nie zapewniono, aby po powiększeniu widoku strony do 200% zapewniona była widoczność całości informacji ze strony, bez przypadków zachodzenia na siebie poszczególnych elementów (por. kryterium WCAG 1.4.4 – zmiana rozmiaru tekstu);
- nie uniknięto przypadków, w których informacje przekazywane były jedynie poprzez użycie pozycji lub formy elementu¹⁷² (por. kryterium WCAG 1.3.3 – właściwości zmysłowe);
- nie zapewniono każdorazowo poszerzonych opisów treści nietekstowych¹⁷³ (por. kryterium WCAG 1.1.1 – treść nietekstowa);
- nie zapewniono, aby każdorazowo przy plikach dostępnych do pobrania była informacja o formacie i rozmiarze dokumentów (por. kryterium WCAG 2.4.4 – cel linku – w kontekście).

Z wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 wynikało m.in., że ww. strony były sukcesywnie poprawiane i dostosowywane do wymagań UDC, a przypadki elementów niedostępnych cyfrowo miały charakter incydentalny.

(akta kontroli str. 44-92, 440, 441, 445, 446, 1327, 1330)

2. Żaden z czterech budynków SP w Nakle poddanych oględzinom NIK¹⁷⁴ nie spełniał minimalnych wymagań służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności architektonicznej, tj.:

- w dwóch¹⁷⁵ z czterech budynków nie zapewniono wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych oraz urządzeń lub

¹⁶⁸ Dotyczyło to plików pdf zawierających treść nietekstową, w szczególności: [1] uchwał zarządu powiatu nakielskiego lub załączników do tych uchwał; [2] decyzji i obwieszczeń starosty nakielskiego; [3] odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych rady powiatu nakielskiego.

¹⁶⁹ Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), czyli wytyczne dotyczące dostępności treści internetowych, które opierają się na czterech zasadach: [1] postrzegalności; [2] funkcjonalności; [3] zrozumiałości; [4] solidności (w polskim i unijnym prawie określonej jako kompatybilność). Por. [link do strony internetowej zawierającej autoryzowane tłumaczenie na język polski wytycznych WCAG 2.1](#) (dostęp: 9 kwietnia 2025 r.).

¹⁷⁰ Wg stanu na 9 kwietnia 2025 r., tj. dzień oględzin NIK.

¹⁷¹ Dotyczyło to: [1] linków do stron urzędów powiatowych; [2] linków do stron z drukami do pobrania; [3] link do informacji dotyczącej procedur zlecenia, realizacji i rozliczania zadań publicznych.

¹⁷² Dotyczyło to informacji o treści: „Kliknij w odpowiedni obrazek poniżej”, „Szczegóły na plakacie”.

¹⁷³ Dotyczyło to w szczególności infografik.

¹⁷⁴ Przeprowadzonym 29 i 30 kwietnia 2025 r.

¹⁷⁵ Tj.: [1] budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią ; [2] budynku głównej siedziby przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle nad Notecią.

środków technicznych i rozwiązań umożliwiających dostęp do wszystkich pomieszczeń¹⁷⁶, wbrew wymogom art. 6 pkt 1 lit. b UZD;

- w trzech¹⁷⁷ z czterech budynków nie zapewniono: [1] informacji na temat rozkładu pomieszczeń w sposób dotykowy lub głosowy, wbrew wymogom art. 6 pkt 1 lit. c UZD; [2] możliwości ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami lub ich uratowania, wbrew wymogom art. 6 pkt 1 lit. d UZD, w szczególności z uwagi na niezorganizowanie sprzętu do ratowania lub miejsca zbiórki do ewakuacji z budynku.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 niespełnienie ww. wymagań wynika m.in. z ograniczonych środków finansowych, a zmiany w celu poprawy dostępności architektonicznej ww. budynków są wprowadzane sukcesywnie.

NIK zwraca uwagę, że przepisy art. 6 UZD, określające minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym architektonicznej, obowiązują już od ponad pięciu lat. SP w Nakle miało więc czas na przygotowanie się do spełnienia tych wymagań. Wraz z upływem dwuletniego okresu przejściowego na stosowanie dostępu alternatywnego w szerokim zakresie¹⁷⁸, tj. od 6 września 2021 r., dostęp alternatywny stał się – zgodnie z jego konstrukcją i celem – wyłącznie wyjątkiem od reguły, jaką jest obowiązek zapewnienia dostępności zgodnie z art. 6 UZD.

(akta kontroli str. 351-417, 1299-1303, 1311-1314, 1327, 1330)

3. Ustalono, że do dnia oględzin NIK¹⁷⁹ czterech budynków SP w Nakle, nie podjęto wymaganych art. 4 ust. 2 pkt 1 i 2 UZD rzetelnych działań w ramach zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, mających na celu uwzględnianie ich potrzeb w planowanej i prowadzonej działalności oraz usuwanie barier, a także zapobieganie ich powstawaniu¹⁸⁰. I tak:

- a) w budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią nie zastosowano uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień w celu:
 - usunięcia barier dla osób z niepełnosprawnością ruchową¹⁸¹, dotyczących przestrzeni komunikacyjnych¹⁸²;
 - zapewnienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku¹⁸³ jakiegokolwiek oznakowania fakturowego/ dotykowego lub instalacji/urządzeń

¹⁷⁶ Z wyłączeniem pomieszczeń technicznych.

¹⁷⁷ Tj.: [1] budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią; [2] budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią; [3] budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie.

¹⁷⁸ Por. art. 70 UZD.

¹⁷⁹ Przeprowadzonych 29 kwietnia 2025 r. w trzech budynkach znajdujących się w Nakle nad Notecią i 30 kwietnia 2025 r. w budynku znajdującym się w Szubinie.

¹⁸⁰ Działania takich nie przewidziano w szczególności w planach działań SP w Nakle na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2020-2021, 2022-2024, 2025-2026.

¹⁸¹ Np. starszych, osób poruszających się o kulach czy na wózku inwalidzkim.

¹⁸² Wynikających z: [1] braku windy lub innych urządzeń technicznych stanowiących alternatywę dla schodów, pomimo, że pomieszczenie biurowe nr 8 dedykowane do załatwiania spraw z zakresu ochrony gruntów rolnych, znajdowało się na pierwszym piętrze i można się było do niego dostać wyłącznie schodami; [2] braku dostępu do ogólnodostępnej toalety na parterze, do której prowadziły dwa stopnie schodów.

¹⁸³ Np. dla osób niewidomych, słabowidzących, tj.: [1] informacji dotykowej lub głosowej na temat rozkładu pomieszczeń wewnątrz budynku; [2] jakiegokolwiek oznakowania fakturowego/ dotykowego lub instalacji/urządzeń dźwiękowych/głosowych przed wejściem do budynku oraz wewnątrz budynku (w szczególności o charakterze informacyjnym).

dźwiękowych/głosowych przed wejściem do budynku oraz wewnątrz budynku¹⁸⁴;

- zapewnienia dla osób słabowidzących kontrastowego oznakowania krawędzi stopni schodów przed wejściem do budynku oraz krawędzi stopni schodów wewnątrz budynku¹⁸⁵;
 - zapewnienia przy budynku odpowiednio oznakowanych stanowisk postojowych dla samochodów, z których korzystają osoby z niepełnosprawnościami¹⁸⁶;
 - zapewnienia nachylenia pochylni przed wejściem do budynku nieprzekraczającego 6% (dla pochylni o wysokości powyżej 0,5 m)¹⁸⁷;
 - zniwelowania różnicy poziomów między poziomem podłogi korytarza a poziomem podłogi¹⁸⁸ pomieszczenia nr 5¹⁸⁹;
 - zapewnienia dostępności przeznaczonej dla interesantów toalety na parterze budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami¹⁹⁰;
 - zapewnienia dla osób słabowidzących wyraźnego (kontrastowego) oznakowania przezroczystego materiału drzwi wewnętrznych w przedsionku przy wejściu głównym;
 - zapewnienia na schodach wewnętrznych¹⁹¹: [1] poręczy przyściennych, umożliwiających lewo- i prawo-stronne ich użytkowanie; [2] powierzchni spocznika schodów z wykończeniem wyróżniającym ją odcieniem, barwą lub fakturą;
 - zapewnienia dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim obniżonej lady¹⁹² oraz przestrzeni umożliwiającej podjazd pod ladę lub biurko¹⁹³;
- b) w budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią¹⁹⁴ nie zastosowano uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień w celu:
- zapewnienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku jakiegokolwiek oznakowania fakturowego/ dotykowego lub instalacji /urządzeń

¹⁸⁴ W szczególności o charakterze informacyjnym.

¹⁸⁵ Tj. schodów na parterze przed ogólnodostępną toaletą oraz schodów na pierwsze piętro.

¹⁸⁶ Por. § 20 rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1225, ze zm.), dalej: „rozporządzenie w sprawie warunków technicznych dla budynków”. Por też załącznik nr 1 pkt 5.2.18 rys. 5.2.18.12 i 5.2.18.13 oraz załącznik nr 2 pkt 5.2.4, 5.2.6 i 5.2.9.2 rys. 5.2.9.2 i 5.2.9.3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. z 2019 r., poz. 2311 ze zm.).

¹⁸⁷ Por. § 70 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla budynków.

¹⁸⁸ Np. poprzez zainstalowanie odpowiedniej listy progowej najazdowej.

¹⁸⁹ Tj. pomieszczenia ma parterze, do obsługi interesantów w zakresie koordynacji usytuowania uzbrojenia sieci terenu.

¹⁹⁰ W szczególności poprzez zainstalowanie odpowiednio przystosowanej, co najmniej jednej miski ustępowej i umywalki oraz uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych.

¹⁹¹ Łączących parter i pierwsze piętro.

¹⁹² W pomieszczeniu nr 1 na parterze, do obsługi interesantów w zakresie ewidencji gruntów i budynków.

¹⁹³ W pomieszczeniu nr 2 na parterze, do obsługi interesantów w zakresie ewidencji gruntów i budynków.

¹⁹⁴ W części przeznaczonej dla klientów Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (dalej: „Zespół”).

- dźwiękowych/głosowych przed wejściem do budynku oraz wewnątrz budynku¹⁹⁵;
- zapewnienia dla osób słabowidzących kontrastowego oznakowania krawędzi stopni schodów przed wejściem do budynku;
 - zapewnienia odpowiedniego nachylenia pochylni przed wejściem do ww. części budynku, tj. nieprzekraczającego 6% (dla pochylni o wysokości powyżej 0,5 m)¹⁹⁶;
 - zapewnienia na schodach zewnętrznych, z jednej strony, balustrady umożliwiającej ich obustronne użytkowanie;
 - zapewnienia dla osób niewidomych i słabowidzących rozwiązań sygnalizujących różnicę poziomu podłogi w miejscu, w którym znajdowała się wewnętrzna pochylnia;
 - zapewnienia dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim obniżonej lady oraz przestrzeni umożliwiającej podjazd wózkiem pod ladę lub biurko w pomieszczeniach przeznaczonych na biuro obsługi klienta Zespołu oraz posiedzenia komisji orzekających;
- c) w budynku głównej siedziby SP w Nakle (budynku A) nie zastosowano uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień w celu:
- usunięcia barier dla osób z niepełnosprawnością ruchową, dotyczących przestrzeni komunikacyjnych, wynikających z: [1] występowania trzy-stopniowych schodów przed wejściem głównym od ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 oraz progu w drzwiach tego wejścia o wysokości przekraczającej dopuszczalne 0,02 m¹⁹⁷; [2] występowania progów w drzwiach wewnętrznych¹⁹⁸ do pomieszczeń nr 8¹⁹⁹ i nr 23²⁰⁰;
 - zapewnienia przy budynku dodatkowego trzeciego (odpowiednio oznakowanego) stanowiska postojowego dla samochodów, z których korzystają osoby z niepełnosprawnościami²⁰¹;
 - zapewnienia dla osób słabowidzących kontrastowego oznakowania krawędzi stopni schodów przed wejściem do budynku A od ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 oraz wewnątrz budynku A;
 - zapewnienia zadaszenia wejść do budynku A²⁰²;
 - zapewnienia dla osób słabowidzących wyraźnego (kontrastowego) oznakowania przezroczystego materiału drzwi wewnętrznych do pomieszczeń nr 3, 4 i 6²⁰³;
 - zapewnienia: [1] poręczy przyściennych, umożliwiających obustronne ich użytkowanie na schodach wewnętrznych w wejściu głównym od parkingu oraz między drugim i trzecim piętrem; [2] rozwiązań sygnalizujących

¹⁹⁵ W szczególności o charakterze informacyjnym.

¹⁹⁶ Por. § 70 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla budynków.

¹⁹⁷ Por. § por. § 62 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla budynków.

¹⁹⁸ Por. por. § 75 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla budynków.

¹⁹⁹ Tj. pomieszczeniu na parterze, do obsługi interesantów Wydziału Architektury i Budownictwa.

²⁰⁰ Tj. pomieszczeniu na drugim piętrze, do obsługi interesantów Wydziału Komunikacji.

²⁰¹ W ramach parkingu składającego się z 46 stanowisk. Por. § 18 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla budynków. Por. też art. 12a ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 889).

²⁰² Tj. budynku o wysokości powyżej dwóch kondygnacji nadziemnych. Por. § 292 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla budynków.

²⁰³ Tj. pomieszczeń na parterze, przeznaczonych odpowiednio: [1] do obsługi klientów Wydziału Architektury i Budownictwa; [2] na Biuro Obsługi Klienta; [3] obsługi klientów przez Rzecznika Praw Konsumenta.

- różnicę poziomu podłogi przed schodami prowadzącymi z parteru na kondygnacje nadziemne, a także powierzchni spoczników tych schodów z wykończeniem wyróżniającym je odcieniem, barwą lub fakturą;
- zapewnienia dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim obniżonej ludy oraz przestrzeni umożliwiającej podjazd wózkiem pod ladę w pomieszczeniach nr 3, 4 i 8;
 - zapewnienia dla osób niewidomych dostępności: [1] opłatomatów wyposażonych w komunikaty głosowe oraz oznaczenia dotykowe²⁰⁴; [2] informacji²⁰⁵ wskazującej lokalizację kluczy do toalety dla osób niepełnosprawnych na parterze²⁰⁶;
- d) w budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie nie zastosowano uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień w celu:
- zapewnienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku jakiegokolwiek oznakowania fakturowego/dotykowego lub instalacji/urządzeń dźwiękowych/głosowych przed wejściem do budynku oraz wewnątrz budynku²⁰⁷;
 - zapewnienia dla osób słabowidzących: [1] kontrastowego oznakowania krawędzi stopni schodów wewnątrz budynku; [2] w miejscu ze zmianą poziomu podłogi, tj. przed wejściem do budynku, rozwiązań technicznych, plastycznych lub innych sygnalizujących tą różnicę²⁰⁸;
 - zapewnienia odpowiedniej wysokości progów w drzwiach wejściowych do budynku, które miały próg o wysokości 0,06 m (przy dopuszczalnej wysokości 0,02m²⁰⁹) oraz przed którymi znajdował się stopień/próg o wysokości 0,12 m;
 - zapewnienia dostępności ogólnodostępnej toalety na parterze budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami²¹⁰;
 - zapewnienia dla osób słabowidzących wyraźnego (kontrastowego) oznakowania przezroczystego materiału drzwi do platformy pionowej;
 - zapewnienia na schodach wewnętrznych: [1] poręczy przyściennych, umożliwiających obustronne ich użytkowanie; [2] powierzchni spoczników schodów z wykończeniem wyróżniającym je odcieniem, barwą lub fakturą;
 - zapewnienia dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim obniżonej ludy oraz przestrzeni umożliwiającej podjazd wózkiem pod ladę w pomieszczeniu nr 1²¹¹;
 - zapewnienia dla osób słabowidzących kontrastowego oznakowania krawędzi stopni/progów na drodze dojścia do wejścia do budynku od strony ul. Kcyńskiej.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 niezastosowanie uniwersalnego projektowania lub racjonalnych

²⁰⁴ Np. oznaczenia pismem punktowym Braille'a na klawiszach funkcyjnych.

²⁰⁵ Np. dotykowej, pismem punktowym Braille'a.

²⁰⁶ Zgodnie z informacją pisemną na drzwiach do tej toalety klucze te były dostępne w Biurze Obsługi Klienta.

²⁰⁷ W szczególności o charakterze informacyjnym.

²⁰⁸ Np. kontrastowego oznakowania progu w drzwiach wejściowych oraz krawędzi stopnia/progu przed drzwiami wejściowymi.

²⁰⁹ Por. § por. § 62 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla budynków.

²¹⁰ W szczególności poprzez zainstalowanie odpowiednio przystosowanej, co najmniej jednej miski ustępowej.

²¹¹ Tj. pomieszczeniu obsługi interesantów.

usprawnień we wszystkich ww. budynkach wynikało m.in. z ograniczonych środków finansowych, a dotychczasowe działania skupiały się przede wszystkim na budynku głównej siedziby SP w Nakle. Starosta Nakielski wskazał, że w ramach zaplanowanej modernizacji tego budynku przewidziano, poza wyposażeniem w windę, dostosowanie jak największej liczby pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Odnośnie pozostałych budynków Starosta Nakielski zadeklarował wprowadzenie zmian do planu działań SP w Nakle na rzecz poprawy zapewnienia dostępności na lata 2025-2026 oraz dążenie do wdrożenia ww. usprawnień.

(akta kontroli str. 351-417, 1299-1303, 1311-1314, 1327, 1330)

4. Ustalono, że do dnia oględzin NIK²¹² czterech budynków SP w Nakle nie zapewniono w nich rzetelnych informacji w zakresie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, tj.:

- w trzech²¹³ z czterech budynków nie zamieszczono informacji o możliwości wejścia na teren tych budynków z psem asystującym oraz psem przewodnikiem²¹⁴;
- w jednym²¹⁵ z czterech budynków na drzwiach wejściowych do korytarza z pomieszczeniem ogólnodostępnej toalety²¹⁶ umieszczona była informacja o treści: „Nieupoważnionym wstęp wzbroniony”, co sugerowało zakaz wchodzenia, a tym samym brak możliwości skorzystania z tej toalety;
- w budynku głównej siedziby SP w Nakle, w wejściu głównym od parkingu²¹⁷, na tablicy z rozkładem pomieszczeń zamieszczone były informacje niezgodne ze stanem faktycznym, wskazujące że: [1] w drugim korytarzu na parterze mieściła się toaleta dla pracowników²¹⁸; [2] na parterze po lewej stronie od wejścia znajdował się pokój Wydziału Architektury i Budownictwa nr 3²¹⁹.

Starosta Nakielski wyjaśnił, że powyższe było wynikiem zaniedbań i błędów, które zostaną skorygowane.

(akta kontroli str. 351-417, 1304, 1314, 1315)

5. Za nierzetelne należy uznać, że w okresie od 17 marca 2025 r. tj. od daty stwierdzenia uszkodzenia platformy schodowej w wejściu²²⁰ do budynku głównej siedziby SP w Nakle do 21 lipca 2025 r.²²¹ nie zapewniono usunięcia tego uszkodzenia. Tymczasem było to jedyne urządzenie służące osobom z niepełnosprawnością ruchową do pokonania różnicy poziomu (schodów) między tym wejściem a podwyższonym parterem, gdzie znajdowały się pomieszczenia obsługi klientów.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego oraz koordynatora ds. dostępności wycenę naprawy ww. urządzenia SP w Nakle otrzymało pod koniec kwietnia

²¹² Przeprowadzonych 29 kwietnia 2025 r. w trzech budynkach znajdujących się w Nakle nad Notecią i 30 kwietnia 2025 r. w budynku znajdującym się w Szubinie.

²¹³ Tj.: [1] budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią; [2] budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią; [3] budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie.

²¹⁴ Pomimo faktycznego istnienia takiej możliwości.

²¹⁵ Tj. budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie.

²¹⁶ Na parterze tego budynku.

²¹⁷ Po prawej stronie od tego wejścia.

²¹⁸ Podczas gdy bezpośrednio na drzwiach tej toalety znajdowała się informacja o treści: „Toaleta dla niepełnosprawnych”.

²¹⁹ Podczas gdy faktycznie był to pokój nr 8.

²²⁰ Od strony parkingu.

²²¹ Według stanu na ten dzień platforma schodowa nadal była niesprawna.

2025 r. Platforma będzie naprawiona i pozostanie w budynku po zakończeniu aktualnie trwającej modernizacji, obejmującej zamontowanie windy.

(akta kontroli str. 381-399, 1304, 1305, 1315, 1403)

6. Starostwa Nakielski ani Starosta Nakielski kadencji 2018-2024 nie zapewnili dostępności informacyjno-komunikacyjnej SP w Nakle w odniesieniu do wymagań ujętych w art. 6 pkt 3 lit. b i c UZD. I tak:

- na stronach internetowych poddanych oględzinom NIK²²², tj. na stronie BIP SP w Nakle oraz na stronie www SP w Nakle, nie została zamieszczona informacja o zakresie działalności SP w Nakle w postaci tekstu odczytywanego maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym ani w tekście łatwym do czytania;
- w trzech²²³ z czterech budynków SP w Nakle poddanych oględzinom NIK²²⁴ nie zainstalowano urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego, Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 oraz koordynatora ds. dostępności brak informacji o zakresie działalności SP w Nakle w ww. wymaganych formach wynikał m.in. z ograniczeń finansowych, a w razie potrzeby obsługi osób słabosłyszących istniała możliwość skorzystania z przenośnych pętli indukcyjnych znajdujących się w budynku głównej siedziby SP w Nakle.

NIK zwraca uwagę, że przepisy art. 6 UZD, określające minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym informacyjno-komunikacyjnej, obowiązują już od ponad pięciu lat. SP w Nakle miało więc czas na przygotowanie się do spełnienia tych wymagań. Obowiązkiem SP w Nakle było zapewnienie gotowości do obsługi osób słabosłyszących w każdym budynku, poprzez stały dostęp do urządzeń wspomagających słyszenie.

(akta kontroli str. 44-92, 351-417, 427, 441, 446, 1299-1303, 1311-1314, 1327, 1330)

7. W raporcie o stanie zapewnienia dostępności według stanu na 1 stycznia 2025 r. stwierdzono przypadki ujęcia nierzetelnych informacji, tj. niezgodnych ze stanem faktycznym, dotyczących: [1] wyposażenia budynków SP w Nakle w sprzęt do ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami lub wyznaczenia wewnątrz budynków miejsca do ich ewakuacji lub ratowania²²⁵; [2] przeszkolenia pracowników w zakresie procedur ewakuacji ww. osób z budynków SP

²²² Przeprowadzonym 9 kwietnia 2025 r.

²²³ Dot. budynku przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle nad Notecią, budynku przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle nad Notecią oraz budynku przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie..

²²⁴ Przeprowadzonym 29 i 30 kwietnia 2025 r.

²²⁵ Wbrew informacji wskazanej w dziale 1 pkt 5 lit. a raportu, na wyposażeniu budynków SP w Nakle: [1] przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle; [2] przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle; [3] przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie; nie było sprzętu do ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami (w tym osób z niepełnosprawnościami) lub wewnątrz tych budynków nie było wyznaczonego miejsca do ewakuacji lub ratowania tych osób, co potwierdziły ustalenia oględzin NIK z 29 i 30 kwietnia 2025 r.

w Nakle²²⁶; [3] liczby prowadzonych stron internetowych²²⁷; [4] dostępności na tych stronach informacji o działalności SP w Nakle w formach wymaganych w UZD²²⁸; [5] liczby przypadków zastosowania dostępu alternatywnego, w tym w formie wsparcia technicznego²²⁹.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego informacje wskazane w ww. raporcie wynikały m.in. z: [1] utożsamiania SP w Nakle z siedzibą główną, gdzie znajdował się sprzęt do ewakuacji; [2] przyjęcia założenia, że powiat nakielski miał jedną stronę internetową, a strona BIP była jej częścią integralną; [3] przyjęcia założenia, że różne informacje o działalności SP w Nakle umieszczone w poszczególnych miejscach na stronie internetowej miały formę odczytywaną maszynowo; [4] braku ewidencji przypadków zastosowania dostępu alternatywnego oraz dokumentów potwierdzających korzystanie z tego dostępu. Zadeklarował, że zostaną wdrożone działania w celu zapewnienia rzetelnych informacji w ww. raporcie.

(akta kontroli str. 44-96, 428, 442, 447, 1303, 1304, 1314, 1372, 1373, 1387, 1388, 1397)

8. Nadzór nad realizacją zadań związanych z zapewnieniem w SP w Nakle dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami był sprawowany nierzetelnie, o czym świadczą nieprawidłowości stwierdzone w toku niniejszej kontroli. Zgodnie pkt. II.C.11 standardów kontroli zarządczej²³⁰ należało prowadzić nadzór nad wykonaniem ww. zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji.

Według wyjaśnień Starosty Nakielskiego, Starosty Nakielskiego kadencji 2018-2024 przepisy UZD i UDC były regulacjami, które nakładały na SP w Nakle zadania wymagające dużych nakładów finansowych i większość niezrealizowanych założeń ww. ustaw wynikała właśnie z braku odpowiednich środków na ten cel. Zmiany uwzględniające wymogi w zakresie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami były i są podejmowane przez SP w Nakle sukcesywnie.

(akta kontroli str. 428, 442, 1311, 1330)

OCENA CZĄSTKOWA

W SP w Nakle nie zapewniono spełnienia wszystkich minimalnych warunków dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami, co należy ocenić negatywnie. NIK zauważa, że w kontrolowanym okresie podejmowane były działania w celu poprawy tej

²²⁶ Wbrew informacji wskazanej w dziale 1 pkt 5 lit. a raportu, pracownicy SP w Nakle przebywający w budynkach: [1] przy ul. ks. P. Skargi 6 w Nakle; [2] przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 46 w Nakle; [3] przy ul. gen. H. Dąbrowskiego 54 w Nakle; [4] przy ul. Kcyńskiej 34A w Szubinie; nie zostali przeszkoleni w zakresie procedur ewakuacji z ww. budynków osób z niepełnosprawnościami, co podczas oględzin NIK z 29 i 30 kwietnia 2025 r. potwierdziła w swoich oświadczeniach koordynator ds. dostępności.

²²⁷ Wbrew informacji wskazanej w dziale 2 raportu, SP w Nakle prowadził nie jedną stronę internetową (stronę www SP w Nakle), lecz dwie strony internetowe (tj. stroną www SP w Nakle oraz stroną BIP SP w Nakle), co potwierdziły ustalenia oględzin NIK z 3 i 9 kwietnia 2025 r.

²²⁸ Wbrew informacji wskazanej w dziale 3 pkt 3 lit. a i c raportu, SP w Nakle nie zapewniał na stronie BIP SP w Nakle ani na stronie www SP w Nakle informacji o zakresie swojej działalności (głównych zadaniach podmiotu) w postaci tekstu odczytywanego maszynowo oraz informacji w tekście łatwym do czytania (ETR), co potwierdziły ustalenia oględzin NIK z 9 kwietnia 2025 r.

²²⁹ Wbrew informacji wskazanej w dziale 4 raportu, SP w Nakle w okresie od 2 stycznia 2021 r. do 1 stycznia 2025 r. faktycznie zapewniało dostęp alternatywny w postaci wsparcia innej osoby oraz wsparcia technicznego (poprzez system ePUAP).

²³⁰ Por. Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF. z 2009 r. Nr 15, poz. 84).

dostępności, w szczególności poprzez zapewnienie w budynku głównej siedziby SP w Nakle informacji na temat rozkładu pomieszczeń w sposób wizualny i dotykowy oraz zamontowanie tabliczek i oznaczeń z pismem punktowym Braille'a, rozpoczęcie w tym budynku (w uzgodnieniu z konserwatorem zabytków) przebudowy wraz z rozbudową o windę, zakup sprzętu do ewakuacji osób z niepełnosprawnościami oraz pętli indukcyjnych do obsługi osób słabosłyszących. Nadal nie zapewniono jednak pełnego i niedyskryminującego korzystania z pomieszczeń we wszystkich budynkach SP w Nakle. Strony internetowe SP w Nakle nie spełniały wszystkich warunków dostępności cyfrowej na poziomie podstawowym. Ponadto na stronach tych nie zamieszczono wymaganych informacji o zakresie działalności SP w Nakle w postaci: elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	1. Skuteczny nadzór nad planowaniem i wykonywaniem zadań mających na celu poprawę dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami.2. Określanie, w dokumentach strategicznych i operacyjno-wdrożeniowych, a także w zawieranych umowach oraz w opisie przedmiotu udzielanych zamówień publicznych, warunków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.3. Prawidłowe i rzetelne sporządzanie oraz terminowe dokonywanie przeglądu deklaracji dostępności cyfrowej stron internetowych.4. Podjęcie działań w celu zapewnienia pełnej zgodności stron internetowych z wymaganiami dostępności cyfrowej.5. Zamieszczenie na stronach internetowych informacji o zakresie działalności w postaci: elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania.6. Rzetelne sporządzanie raportów o stanie zapewnienia dostępności.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje <i>prawo zgłoszenia</i> na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 25 sierpnia 2025 r.

Kontroler

(-) Mateusz Grynicz

Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Bydgoszczy

p.o. Dyrektor

(-) Tomasz Sobecki